

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN JAARVERSLAG 2023

WOORD VOORAF

Volgens artikel 6, §5 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2007¹ is de commissie van deskundigen verplicht om jaarlijks een activiteitenverslag voor te leggen aan de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs.

In 2023 vonden twaalf vergaderingen van de commissie van deskundigen plaats. De leden behandelden twintig dossiers via de schriftelijke of de elektronische procedure. De reglementaire verplichting (artikel 6, §2 Normenbesluit) om minimaal tweemaandelijks te vergaderen is nageleefd.

In totaal beoordeelde de commissie van deskundigen zesennegentig dossiers: vierenzeventig reguliere dossiers, zeventien capaciteitsdossiers, zestien DBFM-dossiers en negentien huursubsidiedossiers, bestaande uit:

- achtentwintig adviesvragen;
- achtentwintig aanvragen tot afwijking op de fysische norm;
- negenentwintig aanvragen tot afwijking op de financiële norm;
- zeventien capaciteitsdossiers;
- twee dossiers met een specifieke vraag.

Brussel, 1 september 2024

Nadia Bouchirab

Getekend door: Nadia Bouchirab (Signatu
Getekend op: 2024-12-02 15:27:25 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

Bouchirab Nadia Vlaamse
overheid

Secretaris

Kris Van Damme

Getekend door: Kris Van Damme (Signatu
Getekend op: 2024-12-02 14:53:55 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

Van Damme Kris Vlaamse
overheid

Voorzitter

Vorbereiding en eindredactie: Nadia Bouchirab

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2007 houdende de vaststelling van de regels die de behoefte aan nieuwbouw of uitbreiding bepalen en van de fysische en financiële normen voor de schoolgebouwen, internaten en centra voor leerlingenbegeleiding (hierna afgekort: Normenbesluit)

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF.....	1
1. OPRICHTING EN SAMENSTELLING	3
2. BEVOEGDHEID	4
2.1 Reglementaire opdracht.....	4
2.2 Huishoudelijk reglement	6
3. WERKING	7
3.1 Evolutie van de behandelde dossiers.....	7
3.2 Indeling van de behandelde dossiers per net en per onderwijsniveau	8
3.3 Indeling van de behandelde dossiers volgens de inhoud van het gevraagde advies ..	9
4. BESPREKING BEHANDELDE DOSSIERS OP BASIS VAN DE BEPALINGEN VAN HET NORMENBESLUIT	10
4.1 Afwijkingen op de fysische norm.....	10
4.1.1 Artikel 8, § 2 Normenbesluit.....	10
4.1.2 Artikel 10 Normenbesluit	15
4.1.3 Artikel 12 Normenbesluit.....	15
4.1.4 Artikel 17 Normenbesluit.....	16
4.1.5 Artikel 19, §2 Normenbesluit.....	16
4.1.6 Artikel 30, §§1-3 Normenbesluit	17
4.2 Afwijkingen op de financiële norm.....	20
4.2.1 Artikel 33, §1 Normenbesluit	20
4.2.2 Artikel 33, §3 Normenbesluit	28
4.3 Overige diverse technische aspecten met betrekking tot schoolinfrastructuur, niet voorzien gevallen en dossiers waarvoor steeds een advies is vereist	31
4.3.1 Artikel 3 Normenbesluit	31
4.3.2 Artikel 5, §2 Normenbesluit.....	33
4.3.3 Artikel 6, §2 Normenbesluit.....	33
4.3.4 Artikel 26 Normenbesluit.....	35
4.3.5 Artikel 28 Normenbesluit	36
4.4 Capaciteitsproblematiek	43
5. EVOLUTIE VAN DE FINANCIËLE NORMEN	49
6. VERGADERINGEN VAN DE COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN	50

1. OPRICHTING EN SAMENSTELLING

De commissie van deskundigen is opgericht in naleving van artikel 6, §1 Normenbesluit.

De samenstelling van de commissie bestond in 2023 uit:

- a. vertegenwoordigers van het gesubsidieerd vrij onderwijs**
 - Dirk Vanstappen
 - Katrien De Veuster
- b. vertegenwoordigers van het officieel onderwijs**
 - Filip Fonteyn (tot 30 juni 2023)
 - Geert Gabriëls (sinds 1 juli 2023)
 - Hilde Boel
- c. vertegenwoordigers van de diensten of instellingen van de Vlaamse Gemeenschap**
 - Kris Van Damme
 - Heleen Eskens
 - Greet Paulissen
 - Ruth Van der Meulen
- d. Onderwijsinspectie**
 - Elly De Keyser

Nadia Bouchirab verzorgde het secretariaat van de commissie van deskundigen.

In 2023 verlieten Filip Fonteyn en Ruth Van der Meulen de commissie van deskundigen. De leden van de commissie danken hen voor hun inzet en wensen hen alle succes met hun nieuwe uitdagingen.

De huidige samenstelling van de commissie voldoet aan het decreet van 15 juli 1997 houdende de invoering van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen.

2. BEVOEGDHEID

2.1 Reglementaire opdracht

Artikel 6 Normenbesluit omschrijft de opdracht van de commissie van deskundigen:

Art. 6. §1. Er wordt een commissie van deskundigen opgericht, hierna genoemd "de commissie". Haar leden worden benoemd door de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs.

De commissie bestaat uit:

- a) vier leden die de onderwijsnetten vertegenwoordigen: namelijk twee leden voor het officieel onderwijs en twee leden voor het gesubsidieerd vrij onderwijs; binnen het officieel onderwijs vertegenwoordigt één lid het Gemeenschapsonderwijs en één lid het gesubsidieerd officieel onderwijs;*
- b) drie leden, ambtenaren van de diensten of instellingen van de Vlaamse Gemeenschap ervaren op het gebied van scholenbouw;*
- c) een lid van de onderwijsinspectie.*

De voorzitter wordt aangeduid onder de in b) bedoelde leden.

Voor elk werkend lid is er een plaatsvervanger die wordt aangeduid door het werkend lid. Het secretariaat wordt waargenomen door een ambtenaar van de diensten of instellingen van de Vlaamse Gemeenschap.

De vertegenwoordiger van het Gemeenschapsonderwijs wordt voorgedragen door de Raad van het Gemeenschapsonderwijs. De vertegenwoordigers van het gesubsidieerd onderwijs worden voorgedragen door de representatieve organisaties van inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs.

De reglementering betreffende reis- en verblijfskosten zoals die geldt voor het personeel van de diensten en instellingen van de Vlaamse Regering is van overeenkomstige toepassing op de leden van de commissie die geen personeelslid zijn van deze diensten of instellingen.

De commissie stelt haar huishoudelijk reglement op, dat aan de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs, ter goedkeuring wordt voorgelegd.

§2. De commissie vergadert ten minste éénmaal om de twee maanden en verleent op vraag van de Raad voor het Gemeenschapsonderwijs en van AGION advies over:

- a) de afwijkingen op de bepalingen van dit besluit;*
- b) alle in dit besluit niet voorziene gevallen en overige diverse technische aspecten met betrekking tot schoolinfrastructuur.*

§3. Het Gemeenschapsonderwijs en AGION kunnen over de in § 2 bedoelde vragen slechts beslissen na unaniem advies van de commissie.

Wordt deze unanimiteit tijdens een eerste vergadering niet bereikt, dan wordt dit advies uitgesteld tot een volgende vergadering.

De beslissing wordt op de tweede vergadering genomen met een meerderheid van tweederde van de aanwezige leden. Onthoudingen zijn niet toegelaten.

§4. De commissie kan op eigen initiatief of op vraag van de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs, een evaluatie, advies of voorstel uitbrengen met betrekking tot de toepassing van dit besluit.

§5. De commissie brengt ieder jaar verslag uit bij de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs. De besturen van het Gemeenschapsonderwijs en AGION zijn verplicht haar alle nodige hulp te verlenen voor de nauwgezette vervulling van haar opdracht.

Stedelijke Basisschool Echo Oudegem @ AGION

2.2 Huishoudelijk reglement

De commissie van deskundigen keurde het huishoudelijk reglement, opgesteld in uitvoering van artikel 6, §1 Normenbesluit, goed op 16 februari 2009. De Vlaamse minister van onderwijs bekrachtigde dit reglement op 6 maart 2009.

Huishoudelijk reglement van de commissie van deskundigen

- Artikel 1. De voorzitter legt de agenda en de datum van de vergadering vast. De uitnodigingen en de vereiste documenten zullen uiterlijk vijf werkdagen voor de vergadering aan de leden worden bezorgd. De vereiste documenten zullen uiterlijk acht werkdagen voor de vergadering aan het secretariaat worden bezorgd.*
- Artikel 2. De onderscheiden administraties dienen hun dossiers in 10 (tien) exemplaren in.*
- Artikel 3. In afwijking op artikel 1 kunnen dossiers bij hoogdringendheid worden ingediend na het verstrijken van de in artikel 1 vermelde termijn en uiterlijk tot op de vergadering zelf. De hoogdringendheid moet omstandig worden gemotiveerd. Deze dossiers kunnen slechts worden behandeld wanneer alle leden het hiermee eens zijn.*
- Artikel 4. Derden kunnen als technicus worden toegelaten tot de vergadering. Zij geven op vraag van de voorzitter of één van de leden toelichting bij een bepaald dossier. Zij mogen niet deelnemen aan de beraadslaging.*
- Artikel 5. Bij afwezigheid van de voorzitter wordt de vergadering geleid door de dienstdoende voorzitter. Indien deze ook afwezig is, zal de oudste van de aanwezige leden die taak op zich nemen.*
- Artikel 6. Het secretariaat wordt waargenomen door een ambtenaar van de diensten of instellingen van de Vlaamse Gemeenschap.*
- Artikel 7. Dit huishoudelijk reglement wordt voorgelegd aan de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs.*

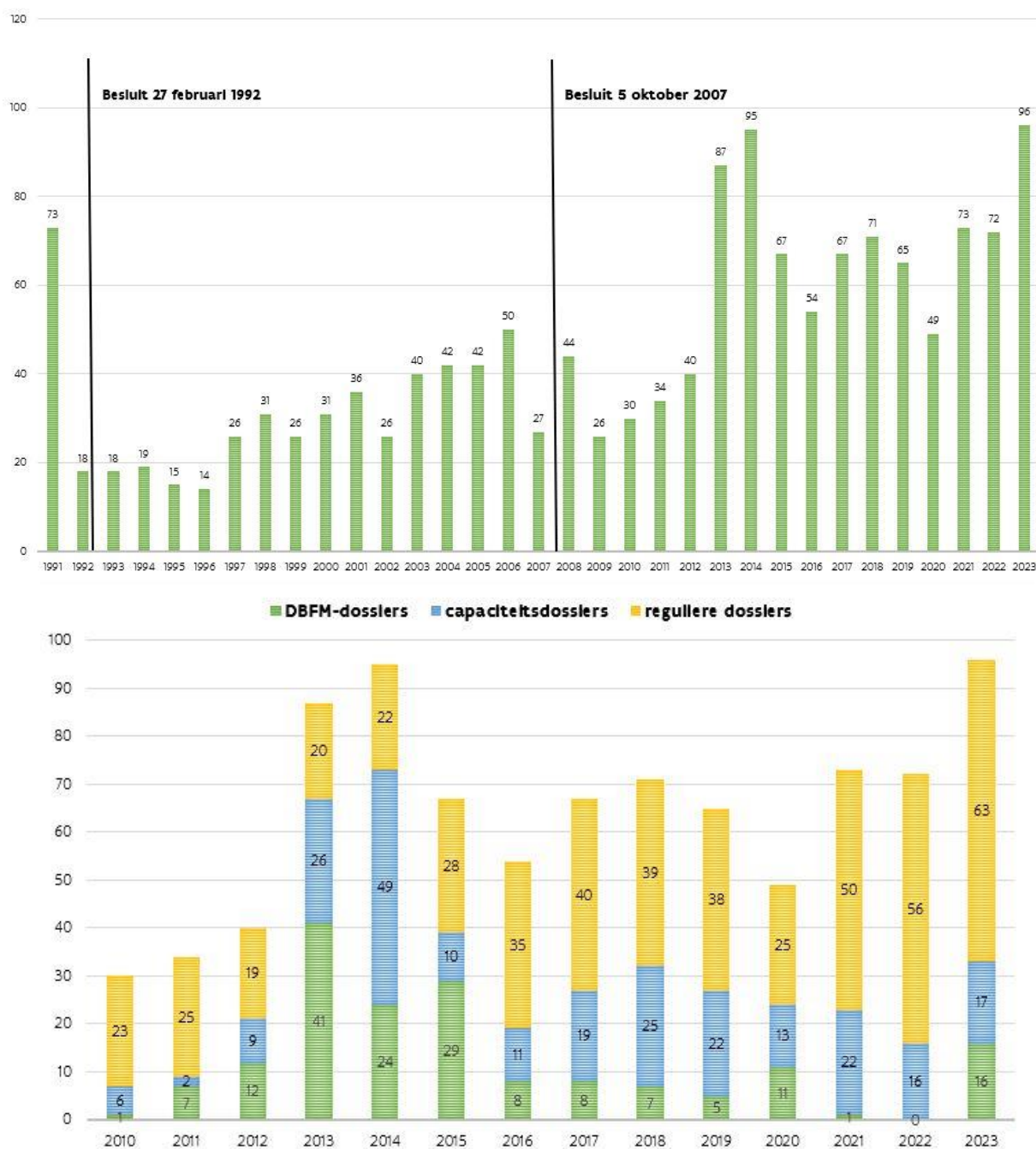
3. WERKING

3.1 Evolutie van de behandelde dossiers

De commissie van deskundigen vergaderde in 2023 twaalf keer. In totaal beoordeelde de commissie van deskundigen zesennegentig dossiers: vierenveertig reguliere dossiers, zeventien capaciteitsdossiers, zestien DBFM-dossiers en negentien huursubsidiedossiers.

De onderstaande tabellen geven respectievelijk een overzicht van de evolutie van het aantal behandelde dossiers sinds 1991 en van de evolutie van de verdeling DBFM-, capaciteits- en reguliere dossiers sinds 2010.

EVOLUTIE AANTAL BEHANDELDE DOSSIERS

3.2 Indeling van de behandelde dossiers per net en per onderwijsniveau

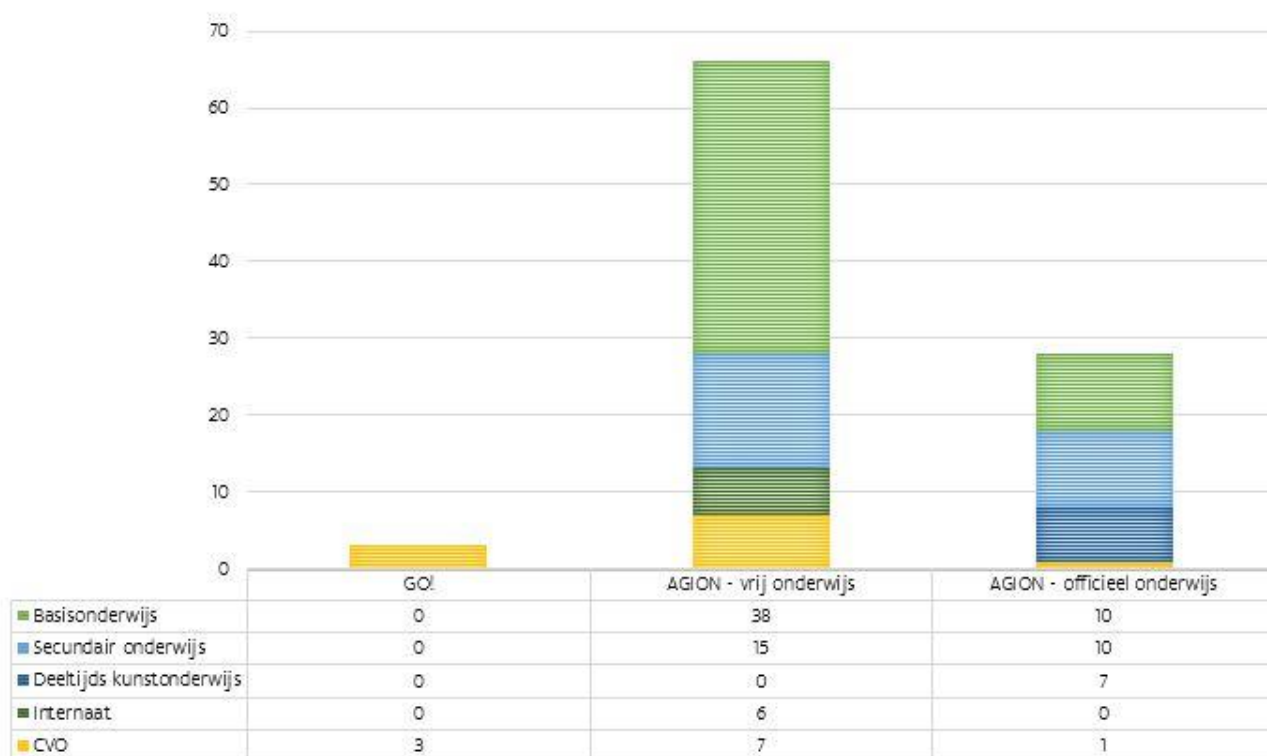
De commissie van deskundigen behandelde in 2023 vijf dossiers van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen. Al deze dossiers betreffen DBFM-materie.

- twee dossiers voor het gesubsidieerd vrij onderwijs, beiden van toepassing op twee internaten voor secundair onderwijs
- drie dossiers voor gesubsidieerd officieel onderwijs
 - twee dossiers van toepassing op twee scholen voor deeltijds kunstonderwijs
 - één dossier van toepassing op een school voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en op een centrum voor volwassenenonderwijs

Het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap diende geen dossiers in van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen en/of meer dan één onderwijsniveau.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal behandelde dossiers per net en per onderwijsniveau. De dossiers van toepassing op meerdere onderwijsniveaus zijn hierin voor ieder van die niveaus opgenomen.

AANTAL DOSSIERS PER NET EN PER ONDERWIJSNIVEAU

3.3 Indeling van de behandelde dossiers volgens de inhoud van het gevraagde advies

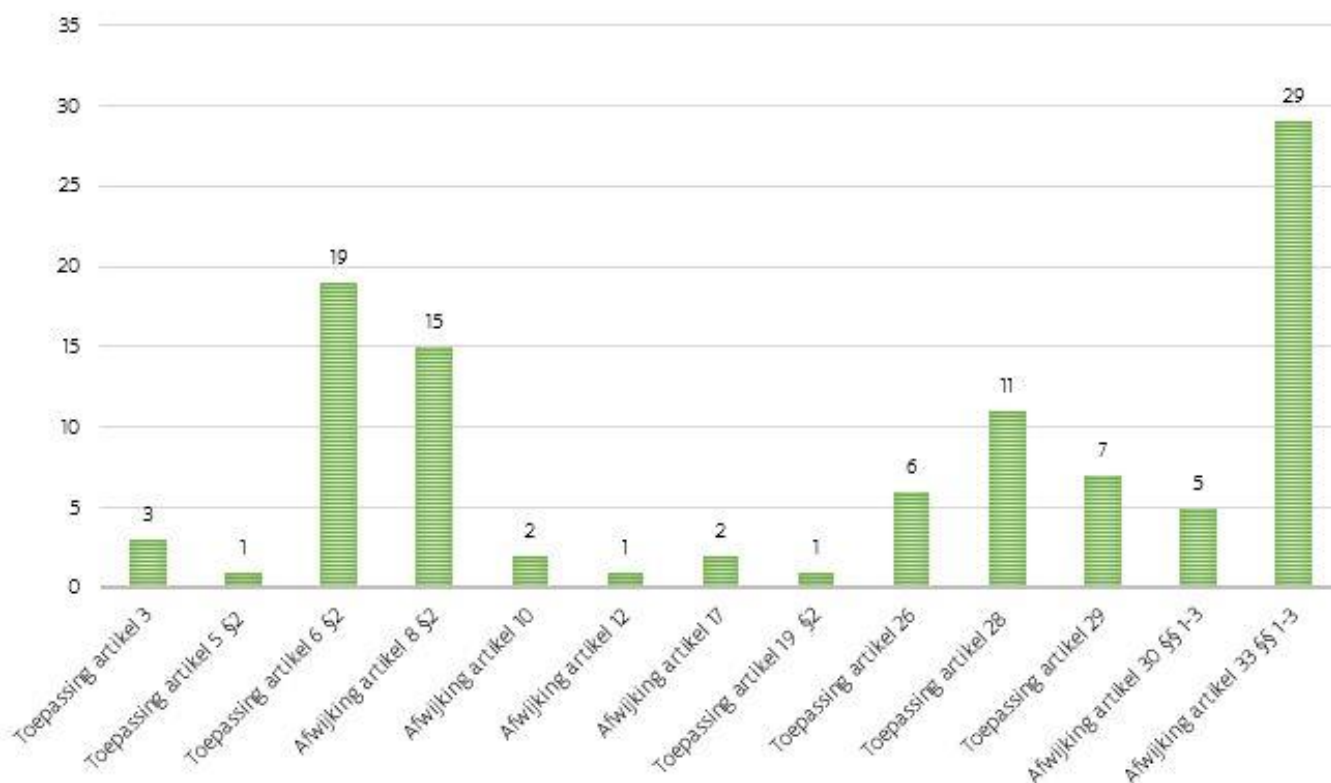
De commissie van deskundigen behandelde in 2023 zes dossiers met een meervoudige adviesvraag:

- twee dossiers voor het gesubsidieerd vrij onderwijs, beiden met een adviesvraag voor een afwijking op artikel 33, §1 en op artikel 33, §3 Normenbesluit
- vier dossiers voor het gesubsidieerd officieel onderwijs
 - één dossier met een adviesvraag voor een afwijking op artikel 3 en op artikel 6, §2 Normenbesluit
 - één dossier met een adviesvraag voor een afwijking op artikel 8, §2 en op artikel 30, §3 Normenbesluit
 - één dossier met een adviesvraag voor een toepassing van artikel 19 en een toepassing van artikel 28 Normenbesluit
 - één dossier met een adviesvraag voor een afwijking op artikel 33, §1 en op artikel 33, §3 Normenbesluit

Het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap diende geen dossiers in met een meervoudige adviesvraag.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal dossiers naar de inhoud van het gevraagde advies. De dossiers met meervoudige adviesvragen zijn hierin voor iedere afzonderlijke adviesvraag opgenomen.

AANTAL DOSSIERS PER ADVIESVRAAG

4. BESPREKING BEHANDELDE DOSSIERS OP BASIS VAN DE BEPALINGEN VAN HET NORMENBESLUIT

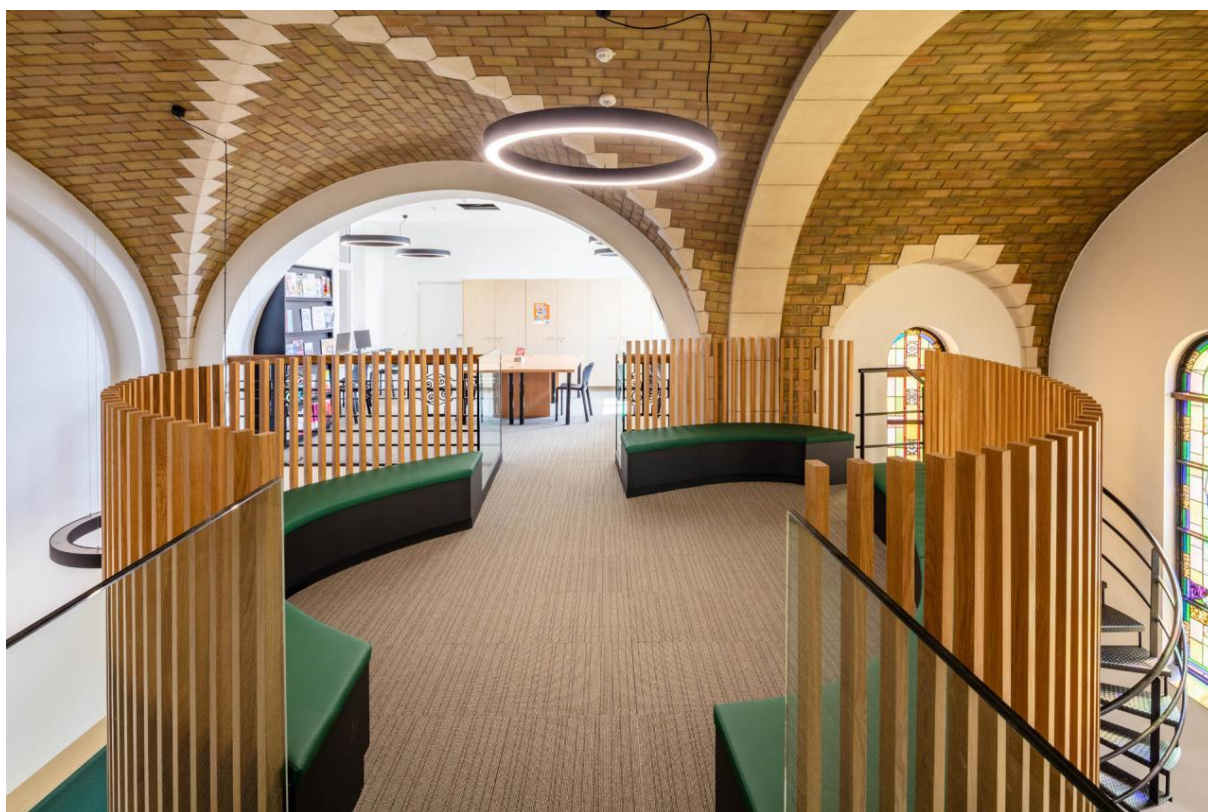
4.1 Afwijkingen op de fysische norm

4.1.1 Artikel 8, § 2 Normenbesluit

Artikel 8, §2 Normenbesluit stipuleert dat *“de fysische normen van toepassing zijn op de aankoop van gebouwen, op gehele of gedeeltelijke nieuwbouw en op verbouwingswerken”*.

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 vijftien dossiers met een vraag om afwijking van dit artikel, waarvan drie dossiers via de elektronische procedure in MS Teams. Eén van deze vijftien dossiers omvatte een meervoudige adviesvraag. De commissie beoordeelde de dossiers als volgt:

- zes dossiers kregen een gunstig advies
- vijf dossiers kregen een ongunstig advies
- twee dossiers kregen een tweeledig advies met zowel een gunstig als een ongunstig gedeelte
- twee dossiers kregen nog geen advies en werden uitgesteld naar een volgende vergadering

Regina Caelilyceum Dilbeek @ WYCO

1. Vrije Basisschool Sint-Gabriëlcollege – Boechout (1467/AGION/23/245)

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de afwijking op artikel 8 §2 van het normenbesluit om de totale oppervlakte van de lokalen onderwijs/diensten en de lokalen lichamelijke opvoeding van de uit te voeren werken in aanmerking te nemen voor subsidiëring.

De commissie houdt rekening met de argumentatie dat de bruto-netto verhouding van het bestaande schoolgebouw (1,64) hoog ligt en dat deze wordt verrekend naar de gebruikelijke coëfficiënt van 1,40.

2. Sint-Jozef Geel (1479/AGION/23/245)

Dit dossier heeft betrekking op een subsidieaanvraag voor de tijdelijke huur van modulaire units in het kader van de Oekraïne-crisis.

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een ongunstig advies voor de bruto-oppervlakte van de te huren modulaire units van 247 m². De commissie stelt vast dat de inrichtende macht de aangebrachte redenen voor de aanzienlijke fysische normoverschrijding onvoldoende motiveert.

3. Vrije Basisschool Steinerschool De Zonnewijzer – Leuven (1496/AGION/23/249)

De commissie van deskundigen verleende op 25 april 2023 geen advies. De leden van de commissie verzoeken om bijkomende informatie aan te leveren alvorens een advies uit te brengen. Deze aanvullende informatie dient om aan te tonen welke vestigingsplaatsen gebruik maken van het schoolgebouw waaraan de werken worden uitgevoerd. De fysische normberekening dient over al deze vestigingsplaatsen heen te worden uitgevoerd.

De commissie van deskundigen verzoekt de administratie om deze informatie bij de inrichtende macht op te vragen en agendeert het dossier indien nodig opnieuw op een volgende vergadering.

4. Vrije Basisschool De Wijzer – Zonnebeke (1512/AGION/23/252)

De commissie van deskundigen verleende op 19 september 2023 een gunstig advies voor zowel de fysische normoverschrijding lokalen lichamelijke opvoeding van 52 m² als voor de fysische normoverschrijding lokalen onderwijs/diensten van 233 m².

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke (en beperkte) renovatiewerken;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium.

5. Sint-Jozefscollege Turnhout (1518/AGION/23/252)

De commissie van deskundigen verleende op 19 september 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen lichamelijke opvoeding van 118 m².

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke instandhoudingswerken;
- het dossier omvat alleen beperkte renovatiewerken;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium.

6. Gemeentelijke Basisschool School 3212 – Pellenberg (1521/AGION/23/253)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 8, §2 en op artikel 30, §3 Normenbesluit.²

De commissie van deskundigen verleende op 17 oktober 2023 een gunstig advies voor het gebruik van de meest recente tellingsdatum (1 februari 2023) voor de berekening van de fysische norm. Hierdoor wordt de fysische normoverschrijding lokalen onderwijs/diensten gereduceerd tot 1 029 m².

De commissie verleent echter een ongunstig advies voor deze overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten. De motivatie van de inrichtende macht is cijfermatig onvoldoende onderbouwd en de verhouding tussen de bruto- en netto-oppervlakte (1,3) is *in casu* niet uitzonderlijk hoog. Ook de overige argumenten – de aanwezigheid van grote circulatieruimten en drie buitentrappen – bewijzen onvoldoende de noodzaak aan extra oppervlakte.

7. VTI 1ste graad | VTI 1 | VTI 2 – Roeselare (1527/AGION/23/253)

De commissie van deskundigen verleende op 17 oktober 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten voor alle drie de aanvragen in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke renovatiewerken;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium.

8. Vrije Basisschool Amelbergaschool – Temse (1529/AGION/23/254)

De commissie van deskundigen verleende op 14 november 2023 geen advies en stelt het dossier uit. De leden verzoeken om ook de tweede aanvraag van de andere vestigingsplaats bij het dossier te betrekken opdat ze een completer beeld van het totaalproject kunnen schetsen.

De commissie van deskundigen verzoekt de administratie om deze informatie bij de inrichtende macht op te vragen en agendeert het dossier opnieuw op een volgende vergadering.

9. Buitengewoon Secundair Onderwijs Onze Jeugd – Roeselare (1537/AGION/23/254)

Dit dossier heeft betrekking op een subsidieaanvraag voor de huur van modulaire units.

De commissie van deskundigen verleende op 14 november 2023 een gunstig advies voor de huur van modulaire units met een oppervlakte van 242 m².

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- theoretische berekening van de praktijklokalen voltijds secundair onderwijs pakket 1b en 1c.

² Zie dossierbespreking op p. 18.

10. Gemeentelijke Basisschool De Pinte (1538/AGION/23/255)

De commissie van deskundigen verleende op 5 december 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen lichamelijke opvoeding in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- het dossier omvat alleen noodzakelijke renovatiewerken;
- er is geen uitbreiding van het schoolpatrimonium.

11. Vrije Kleuterschool Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie – Bornem (1544/AGION/23/255)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 5 december 2023 een ongunstig advies voor de fysische normoverschrijding van de lokalen lichamelijke opvoeding (34 m²). De toegelaten bruto-oppervlakte van de te huren infrastructuur wordt beperkt tot de berekende fysische normen.

De commissie meent dat de inrichtende macht deze overschrijding onvoldoende motiveert.

12. Vrije Basisschool De Akker – Westvleteren (1545/AGION/23/255)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 5 december 2023 een ongunstig advies voor de fysische normoverschrijding van de lokalen onderwijs/diensten (66 m²). De toegelaten bruto-oppervlakte van de te huren infrastructuur wordt beperkt tot de berekende fysische normen.

De commissie meent dat de inrichtende macht deze overschrijding onvoldoende motiveert.

13. Vrije Basisschool Arkades – Herentals (1546/AGION/23/255)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 5 december 2023 een ongunstig advies voor de fysische normoverschrijding van de lokalen onderwijs/diensten (265 m²). De toegelaten bruto-oppervlakte van de te huren infrastructuur wordt beperkt tot de berekende fysische normen.

De commissie meent dat de inrichtende macht deze overschrijding onvoldoende motiveert.

14. Vrije Basisschool Mariaschool – Overijse (1547/AGION/23/255)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 5 december 2023 een ongunstig advies voor de fysische normoverschrijding van de lokalen onderwijs/diensten (389 m²). De toegelaten bruto-oppervlakte van de te huren infrastructuur wordt beperkt tot de berekende fysische normen.

De commissie meent dat de inrichtende macht deze overschrijding onvoldoende motiveert.

15. Kasterlinden Buitengewoon Onderwijs – Sint-Agatha-Berchem (1558/AGION/23/256)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1480/AGION/23/246.³

De commissie van deskundigen besprak dit dossier op 15 februari 2023 al een eerste keer. Het dossier werd toen louter als een capaciteitsdossier buitengewoon basisonderwijs voorgelegd. Ze verleende toen een gunstig advies voor het gebruik van het gepronostikeerde leerlingenaantal voor de berekening van de oppervlakenorm, maar nog geen advies met betrekking tot de fysische normoverschrijdingen. De administratie diende bijkomende informatie op te vragen.

Het dossier werd opnieuw ingediend nadat de inrichtende macht de bijkomende informatie bezorgde. De commissie van deskundigen verleende na de tweede voorlegging op 19 december 2023 een gunstig advies voor de fysische normoverschrijding lokalen onderwijs/diensten (374 m²) en een ongunstig advies voor de fysische normoverschrijdingen van de som open en overdekte (108 m²) en de overdekte speelplaats (9 m²).

De commissie houdt rekening met de specifieke problematiek voor leerlingen van het buitengewoon basisonderwijs (type 3) die de noodzaak aan extra oppervlakte lokalen onderwijs/diensten verantwoordt. De inrichtende macht bewijst echter de noodzakelijkheid van extra oppervlakte voor de buitenruimte op onvoldoende wijze.

Vrije Basisschool De Ark Oekene @ AGION

³ Zie dossierbespreking op p. 44.

4.1.2 Artikel 10 Normenbesluit

Artikel 10 Normenbesluit bepaalt de formule voor de maximale bruto-oppervlakte in m² voor een vestgingsplaats van gewoon kleuter-, lager of basisonderwijs.

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 twee dossiers met een vraag om afwijking van dit artikel. Beide dossiers betreffen huursubsidies en kregen een ongunstig advies.

1. Vrije Basisschool De Kleine Helden – Eeklo (1541/AGION/23/255)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 5 december 2023 een ongunstig advies voor de fysische normoverschrijdingen van de lokalen onderwijs/diensten (340 m²) en de lokalen lichamelijke opvoeding (216 m²). De toegelaten bruto-oppervlaktes van de te huren infrastructuur worden beperkt tot de berekende fysische normen.

De commissie meent dat de inrichtende macht deze overschrijding onvoldoende motiveert.

2. Vrije Basisschool VLOM – Erpe-Mere (1543/AGION/23/255)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 5 december 2023 een ongunstig advies voor de fysische normoverschrijding van de lokalen onderwijs/diensten (364 m²). De toegelaten bruto-oppervlakte van de te huren infrastructuur wordt beperkt tot de berekende fysische normen.

De commissie meent dat de inrichtende macht deze overschrijding onvoldoende motiveert.

4.1.3 Artikel 12 Normenbesluit

Artikel 12 Normenbesluit bepaalt de formule voor de maximale bruto-oppervlakte in m² voor een vestgingsplaats van buitengewoon kleuter-, lager of basisonderwijs.

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 één dossier met een vraag om afwijking van dit artikel. Het dossier betreft huursubsidies en kreeg een gunstig advies.

1. Vrije Basisschool Buitengewoon Basisonderwijs Arkorum 13/De Hagewinde – Roeselare (1542/AGION/23/255)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 5 december 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten in het dossier.

De commissie houdt rekening met de argumentatie dat de bruto-netto verhouding van de bestaande schoolgebouwen (1,62 en 1,73) hoog ligt en dat het project de fysische normen respecteert na de verrekening naar de gebruikelijke coëfficiënt van 1,40.

4.1.4 Artikel 17 Normenbesluit

Artikel 17 Normenbesluit legt op dat verplicht voorafgaandelijk advies van de commissie is vereist voor dossiers van het voltijds secundair onderwijs met betrekking tot praktische vakken waarvoor bijkomende bruto-oppervlakte noodzakelijk is.

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 twee dossiers met een vraag om toepassing van dit artikel. De dossiers vormen samen een tweeluik, hebben betrekking op eenzelfde onderwijsinstelling en kregen beiden een voorlopig gunstig advies.

1. Provinciaal Technisch Instituut Kortrijk (1534/AGION/23/254)

De commissie van deskundigen verleende op 14 november 2023 een (voorlopig) gunstig advies. De oppervlaktes van de werkplaatsen, serres, stallingen en dierenverblijven dienen niet in rekening te worden gebracht bij de fysische normcontrole. Hierdoor vervalt de bestaande normoverschrijding lokalen onderwijs/diensten van 1 437 m².

De leden van de commissie verzoeken de administratie om bijkomende informatie op te vragen met betrekking tot het aantal opgegeven PV-uren (510) in dit dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- specifieke gebouwen voor praktijkopleiding (serres).

2. Provinciaal Technisch Instituut Kortrijk (1535/AGION/23/254)

De commissie van deskundigen verleende op 14 november 2023 een (voorlopig) gunstig advies. De oppervlaktes van de werkplaatsen, serres, stallingen en dierenverblijven dienen niet in rekening te worden gebracht bij de fysische normcontrole. Hierdoor vervalt de bestaande normoverschrijding lokalen onderwijs/diensten van 1 437 m².

De leden van de commissie verzoeken de administratie om bijkomende informatie op te vragen met betrekking tot het aantal opgegeven PV-uren (510) in dit dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- specifieke gebouwen voor praktijkopleiding (serres).

4.1.5 Artikel 19, §2 Normenbesluit

Artikel 19, §2 Normenbesluit schrijft voor dat “*Voor de lokalen waar de praktische vakken en de kunstvakken van het deeltijds beroepssecundair onderwijs worden ingericht dient gebruik te worden gemaakt van de infrastructuur van de instelling waar het deeltijds beroepssecundair onderwijs wordt georganiseerd. De dossiers met betrekking tot de opleidingen waarvoor een supplementaire bruto-oppervlakte noodzakelijk is, worden onderworpen aan het advies van de commissie (...).*”.

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 via de elektronische procedure in MS Teams één dossier met een vraag om toepassing van dit artikel. Het dossier is een DBFM-dossier, omvat een meervoudige adviesvraag, heeft betrekking op meerdere onderwijsinstellingen- en niveaus (deeltijds beroepssecundair onderwijs en volwassenenonderwijs) en kreeg een gunstig advies.

1. DuO² Gent en CVO Gent (1525/AGION/23/253)

Dit dossier betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen', is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen- en niveaus en heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 19, §2 en op artikel 28 Normenbesluit.⁴

De commissie van deskundigen verleende op 17 oktober 2023 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte van de gebouwen die via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zullen worden gerealiseerd:

DuO² Gent Wolfputstraat

▪ lokalen onderwijs/diensten	726 m ²
▪ technische lokalen	30 m ²
▪ fietsenberging	188 m ²

DuO² Gent Wittemolenstraat

▪ lokalen onderwijs/diensten	804 m ²
▪ technische lokalen	30 m ²
▪ fietsenberging	212 m ²

CVO Gent

▪ lokalen onderwijs/diensten	3 350 m ²
▪ technische lokalen	60 m ²
▪ fietsenberging	410 m ²

Het project respecteert de fysische normen op basis van de piekbezetting overdag.

4.1.6 Artikel 30, §§1-3 Normenbesluit

Artikel 30 Normenbesluit stelt de fysische normen van omgevingswerken vast voor:

§1. parkeer- en manoeuvreerruimte;

§2. stalplaatsen van fietsen en bromfietsen;

§3. open en overdekte speelplaats.

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 vijf dossiers met een vraag om afwijking van dit artikel, waarvan twee dossiers via de elektronische procedure in MS Teams. Eén van deze vijf dossiers omvatte een meervoudige adviesvraag. De commissie beoordeelde deze dossiers als volgt:

- één dossier kreeg een gunstig advies
- één dossier kreeg gedeeltelijk gunstig advies
- één dossier kreeg een tweeledig advies met zowel een gunstig als een ongunstig gedeelte
- twee dossiers kregen een ongunstig advies

⁴ Zie dossierbespreking op p. 38.

1. Vrije Kleuter- en Lagere School Westdiep – Oostende (1484/AGION/23/247)

De commissie van deskundigen verleende op 28 februari 2023 een gunstig advies om de gelijkvloerse speelplaats – die in principe overdekt is omwille van het stapelen van de speelplaatsen – te kwalificeren als open speelplaats voor een oppervlakte van 364 m² (zijnde de fysische normoverschrijding overdekte speelplaats van de kleuters).

De commissie meent dat de beslissing van de inrichtende macht om de speelplaatsen gestapeld te realiseren voornamelijk is beïnvloed door het gebrek aan beschikbare open ruimte in de stedelijke context van de bouwsite.

2. Vrije School Buitengewoon Secundair Onderwijs De Bremberg – Molenstede (1498/AGION/23/249)

De commissie van deskundigen verleende op 25 april 2023 een ongunstig advies met betrekking tot de overschrijding van de fysische norm overdekte speelplaats van 95 m².

De leden van de commissie menen dat de inrichtende macht onvoldoende en niet cijfermatig motiveert waarom deze extra oppervlakte overdekte speelplaats nodig is ten opzichte van een andere instelling van het buitengewoon secundair onderwijs.

3. Vrije Basisschool Sint-Lodewijksschool – Oostende (1507/AGION/23/251)

De commissie van deskundigen verleende op 27 juni 2023 een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de fysische norm overdekte speelplaats.

De commissie houdt rekening met het argument dat de oppervlakte van de kleinste overdekte speelplaats (9 m²) niet als speelruimte kan worden gebruikt en dus in mindering kan worden gebracht van de in aanmerking te nemen oppervlakte van de overdekte speelplaats.

Er rest een fysische normoverschrijding overdekte speelplaats van 10 m².

4. Vrije Basisschool Clementiaanschool – Pelt (1520/AGION/23/253)

De commissie van deskundigen verleende op 17 oktober 2023 een ongunstig advies voor de fysische normoverschrijdingen van de som open en overdekte speelplaats (1 080 m²) en de overdekte speelplaats (98 m²).

De commissie meent dat de oppervlakte van de buitenklassen *in casu* (119 m²) niet kan worden geclassificeerd als lokalen onderwijs/diensten.

5. Gemeentelijke Basisschool 3212 – Pellenberg (1521/AGION/23/253)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 8, §2 en op artikel 30, §3 Normenbesluit.⁵

De commissie van deskundigen verleende op 17 oktober 2023 een gunstig advies voor het gebruik van de meest recente tellingsdatum (1 februari 2023) voor de berekening van de fysische norm. Hierdoor wordt de fysische normoverschrijding lokalen onderwijs/diensten gereduceerd tot 1 029 m².

De commissie verleent echter een ongunstig advies voor deze overschrijding van de fysische norm lokalen onderwijs/diensten. De motivatie van de inrichtende macht is cijfermatig onvoldoende

⁵ Zie dossierbespreking op p. 12.

onderbouwd en de verhouding tussen de bruto- en netto-oppervlakte (1,3) is *in casu* niet uitzonderlijk hoog. Ook de overige argumenten – de aanwezigheid van grote circulatieruimten en drie buitentrappen – bewijzen onvoldoende de noodzaak aan extra oppervlakte.

Vrije Basisschool Sint-Pieter Blankenberge @ Dennis De Smet

4.2 Afwijkingen op de financiële norm

4.2.1 Artikel 33, §1 Normenbesluit

Artikel 33, §1 Normenbesluit schrijft voor dat *‘Voor alle nieuwbouw, die onder toepassing valt van het decreet van 22 december 2006 houdende eisen en handhavingsmaatregelen op het vlak van energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen en tot invoering van een energieprestatiecertificaat en tot wijziging van artikel 22 van het REG-decreet, de kostprijs maximaal 1200 euro per vierkante meter bruto-oppervlakte mag bedragen, zoals bepaald in titel II.’*

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 drieëntwintig dossiers met een vraag om afwijking van dit artikel, waarvan vier dossiers via de elektronische procedure in MS Teams. Drie van deze drieëntwintig dossiers omvatten een meervoudige adviesvraag.

De commissie beoordeelde de dossiers als volgt:

- tien dossiers kregen een gunstig advies
- zeven dossiers kregen een gedeeltelijk gunstig advies
- vijf dossiers kregen een tweeledig advies met zowel een gunstig als een gedeeltelijk gunstig gedeelte
- één dossier kreeg nog geen advies en werd uitgesteld naar een volgende vergadering

De commissie stelt vast dat het alsmaar moeilijker wordt om een project te realiseren binnen de financiële norm. Een discussie ten gronde dringt zich op over een structurele verhoging van de financiële norm.

1. Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs Dominiek Savio – Gits (1463/AGION/23/245)

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten zowel als de financiële norm nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- speciale funderingstechnieken;
- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF).

2. VTI Petrus en Paulus – Oostende (1464/AGION/23/245)

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- moeilijke werfinrichting;
- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- akoestiek (nieuwe normering);
- speciale funderingstechnieken;
- groendak (verplichting Gemeentelijke Stedenbouwkundige Verordening).

3. Vrije Basisschool De Wegwijzer – Boortmeerbeek (1465/AGION/23/245)

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- akoestiek (nieuwe normering);
- buitentrapp (oppervlakte is niet mee opgenomen in het bouwprogramma);
- speciale funderingstechnieken (valse funderingsputten).

4. Vrije Basisschool De Schatkist – Westmeerbeek (1466/AGION/23/245)

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- akoestiek (nieuwe normering);
- speciale funderingstechnieken (bronbemaling).

5. Vrije Kleuterschool Paruckschool | Vrije Lagere School Sint-Karel – Sint-Jans-Molenbeek (1474/AGION/23/245)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 33, §1 en op artikel 33, §3 Normenbesluit.⁶

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten en een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- moeilijke werfinrichting;
- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- groendak (verplichting Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid).

Voor de Vrije Kleuterschool Paruckschool rest er een financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 57,51 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 12.767,22 euro.

6. Vrije Basisschool Steinerschool De Wingerd – Brasschaat (1482/AGION/23/247)

De commissie van deskundigen verleende op 28 februari 2023 een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

⁶ Zie dossierbespreking op p. 28.

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid).

Er rest een financiële normoverschrijding onderwijs/diensten van 171,99 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 70 516,66 euro (46 731,66 euro voor perceel 2 en 23 785,00 euro voor perceel 3).

7. Vrije Basisschool Dikkelvenne (1483/AGION/23/247)

De commissie van deskundigen verleende op 28 februari 2023 een gunstig advies voor een deel van de overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten en voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- speciale funderingstechnieken (paalfundering);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- akoestiek (nieuwe normering);
- ASTRID-dekking (verplichting omgevingsvergunning).

Er rest een financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 62,80 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 32 656,00 euro.

8. Vrije Basisschool Kindercampus Godsheide – Hasselt (1485/AGION/23/247)

De commissie van deskundigen verleende op 28 februari 2023 een gedeeltelijk gunstig advies voor de financiële normoverschrijdingen nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten en nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- buitentrapp (oppervlakte buiten bouwprogramma);
- akoestiek (nieuwe normering);
- speciale funderingstechnieken (bronbemaling).

Er resteren overschrijdingen van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 24,53 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 44 938,96 en van de financiële norm nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding van 103,31 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 9710,20 euro.

9. Vita et Pax College – Schoten (1490/AGION/23/248)

De commissie van deskundigen verleende op 28 maart 2023 een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);

- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- akoestiek (nieuwe normering).

Er rest een financiële normoverschrijding onderwijs/diensten van 58,09 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 33 982,65 euro.

10. Vrije Basisschool Sint-Jozef – Temse (1499/AGION/23/249)

De commissie van deskundigen verleende op 25 april 2023 een gunstig advies om het aandeel nieuwbouwwerken en het aandeel verbouwwerken in dit dossier samen te voegen en gebruik te maken van één gezamenlijke financiële norm.

De commissie houdt rekening met de hoge graad van verbondenheid tussen de nieuwbouw- en verbouwwerken.

11. Dorpsschool – Vremde (1501/AGION/23/250)

De commissie van deskundigen verleende op 30 mei 2023 een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- akoestiek (nieuwe normering);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- buitentrap (oppervlakte buiten bouwprogramma);
- groendak (verplichting omgevingsvergunning);
- ASTRID-dekking (verplichting omgevingsvergunning).

Er rest een financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 217,58 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 445 603,84 euro.

12. Sint-Cordula Instituut – Schoten (1502/AGION/23/250)

De commissie van deskundigen verleende op 30 mei 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- buitentrap (oppervlakte buiten bouwprogramma).

De commissie houdt geen rekening met het argument dat de plaatsing van een personenlift een uitzonderlijke meerkost betreft. De kostprijs hiervan behoort niet tot de nieuwbouw- maar tot de verbouwwerken binnen het project.

13. Vrije Lagere School De Robbert – Hamont-Achel (1503/AGION/23/250)

De commissie van deskundigen verleende op 30 mei 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten voor beide aanvragen in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid).

14. Vrije Basisschool De Zonnewijzer – Maasmechelen (1504/AGION/23/250)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 33, §1 en op artikel 33, §3 Normenbesluit.⁷

De commissie van deskundigen verleende op 30 mei 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van zowel de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten als van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- akoestiek (nieuwe normering);
- buitentrap (oppervlakte buiten bouwprogramma);
- speciale funderingstechnieken (gevelschoring en bronbemaling).

15. Stedelijke Basisschool De Kleurdoos – Ledeberg (1505/AGION/23/250)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 33, §1 en op artikel 33, §3 Normenbesluit.⁸

De commissie van deskundigen verleende op 30 mei een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten en een gedeeltelijk gunstig advies met betrekking tot:

- overschrijding financiële norm nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding;
- overschrijding financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten.

Er resteren overschrijdingen van de financiële norm nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding van 341,83 euro/m² en van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten van 227,58 euro/m².

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- asbestverwijdering;
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- akoestiek (nieuwe normering);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- groendak (verplichting omgevingsvergunning);
- speciale funderingstechnieken;
- moeilijke werfinrichting (5%).

⁷ Zie dossierbespreking op p. 29.

⁸ Zie dossierbespreking op p. 29.

De commissie houdt geen rekening met het argument dat de periode van de prijsopgave (tijdens de coronapandemie) een uitzonderlijke meerkost betreft.

16. Vrije Basisschool | OLVE Basisschool – Mortsel (1510/AGION/23/252)

De commissie van deskundigen verleende op 19 september 2023 geen advies en stelt het dossier uit. De bouwheer bekijkt de mogelijkheid om dit dossier opnieuw in te dienen na de aanpassing van de motivatienota (extra argumenten met betrekking tot de moeilijke bereikbaarheid van de werf en het aandeel van de sanitaire voorzieningen).

17. Vrije Basisschool Sint-Donatus – Merchtem (1513/AGION/23/252)

De commissie van deskundigen verleende op 19 september 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- speciale funderingstechnieken.

18. Vrije Basisschool 't Klavertje – Koersel (1514/AGION/23/252)

De commissie van deskundigen verleende op 19 september 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering).

19. Biotechnicum – Bocholt (1522/AGION/23/253)

De commissie van deskundigen verleende op 17 oktober 2023 een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- akoestiek (nieuwe normering).

Er rest een financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 326,29 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 43 070,28 euro.

20. Vrije Basisschool Sint-Lodewijkscollege – Eksaarde (1523/AGION/23/253)

De commissie van deskundigen verleende op 17 oktober 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten en een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm lokalen lichamelijke opvoeding.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- speciale funderingstechnieken;
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);

- akoestiek (nieuwe normering).

Er rest een financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding van 1,52 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 539,60 euro.

21. Vrije Basisschool De Zonnebloem – Waanrode (1530/AGION/23/254)

De commissie van deskundigen verleende op 14 november 2023 een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- akoestiek (nieuwe normering);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid).

Er rest een financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 186,20 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 92 913,80 euro.

22. Vrije Basisschool De Vliegenier – Gavere (1548/AGION/23/256)

De commissie van deskundigen verleende op 19 december 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten en een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm verbouwing lokalen lichamelijke opvoeding.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- speciale funderingstechnieken;
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- akoestiek (nieuwe normering).

Er rest een financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding van 224,37 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 32 309,28 euro.

23. Vrije Basisschool Steinerschool Brussel – Anderlecht (1549/AGION/23/256)

De commissie van deskundigen verleende op 19 december 2023 een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten en van de financiële norm nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- speciale funderingstechnieken;
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- akoestiek (nieuwe normering);
- ASTRID-dekking (verplichting omgevingsvergunning);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- buitentrap (oppervlakte buiten bouwprogramma);
- palenwand (scheiding met FARYS waterleiding - verplichting omgevingsvergunning).

Er resten overschrijdingen van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 196,03 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 647 873,99 euro en van de financiële norm nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding van 905,53 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 441 899,11 euro.

De commissie van deskundigen stel vast dat steeds meer dossier met een vraag om afwijking op de financiële norm worden voorgelegd. Soms vindt de commissie geen uitzonderlijke ontwerpkeuzes of materiaalgebruik, maar kan toch de gehele normoverschrijding niet worden verantwoord. Nochtans bleken in zulke dossiers al eerder prijsverlagende ingrepen, die voornamelijk comfort schrappen, te zijn gebeurd om korter bij de financiële norm te landen. Dat kan volgens de commissie niet de bedoeling zijn. De aankomende periode zullen de commissieleden deze problematiek bestuderen, want het is voelbaar dat een aanpassing van de financiële norm zich opdringt.

GO! Koninklijk Atheneum Tervuren @ Luca Beel

4.2.2 Artikel 33, §3 Normenbesluit

Artikel 33, §3 Normenbesluit bepaalt dat *“In alle andere gevallen, zoals voor de aankoop van een gebouw, exclusief de prijs van de grond, en voor nieuwbouw of verbouwingswerken die niet onder toepassing vallen van voornoemd decreet, de kostprijs maximaal 1178,19 euro per vierkante meter bruto-oppervlakte mag bedragen, zoals bepaald in titel II.”*

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 zes dossiers met een vraag om afwijking van dit artikel. Drie van deze zes dossiers omvatten een meervoudige adviesvraag.

De commissie beoordeelde de dossiers als volgt:

- drie dossiers kregen een gunstig advies
- één dossier kreeg een gedeeltelijk gunstig advies
- twee dossiers kregen een tweeledig advies met zowel een gunstig als een gedeeltelijk gunstig gedeelte

1. Vrije Kleuterschool Paruckschool | Vrije Lagere School Sint-Karel – Sint-Jans-Molenbeek (1474/AGION/23/245)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 33, §1 en op artikel 33, §3 Normenbesluit.⁹

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gedeeltelijk gunstig advies voor de overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten en een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- moeilijke werfinrichting;
- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- groendak (verplichting Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid).

Voor de Vrije Kleuterschool Paruckschool rest er een financiële normoverschrijding nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten van 57,51 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 12.767,22 euro.

2. Vrije Basisschool Centrum – Neerpelt (1481/AGION/23/247)

De commissie van deskundigen verleende op 28 februari 2023 een gunstig advies met betrekking tot de financiële normoverschrijdingen. De verantwoorde meerkosten zullen met de toegepaste verdeelsleutel (47% voor aanvraag 1 en 53% voor aanvraag 2) in mindering worden gebracht van de vastgestelde overschrijdingen per aanvraag en per bouwonderdeel.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering).

⁹ Zie dossierbespreking op p. 21.

De commissie van deskundigen betwist niet dat de school de zolderverdieping effectief als technische ruimte gebruikt, maar heeft niet de bevoegdheid om te oordelen over de subsidievoorwaarden die AGION aan de inrichtende machten oplegt (nl. termijn van drie maanden om wijzigingen aan het bouwprogramma te melden).

3. Vrije Basisschool De Zonnewijzer – Maasmechelen (1504/AGION/23/250)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 33, §1 en op artikel 33, §3 Normenbesluit.¹⁰

De commissie van deskundigen verleende op 30 mei 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van zowel de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten als van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- akoestiek (nieuwe normering);
- buitentrapp (oppervlakte buiten bouwprogramma);
- speciale funderingstechnieken (gevelschoring en bronbemaling).

4. Stedelijke Basisschool De Kleurdoos – Ledeberg (1505/AGION/23/250)

Dit dossier heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 33, §1 en op artikel 33, §3 Normenbesluit.¹¹

De commissie van deskundigen verleende op 30 mei een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten en een gedeeltelijk gunstig advies met betrekking tot:

- overschrijding financiële norm nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding
- overschrijding financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten

Er resteren overschrijdingen van de financiële norm nieuwbouw lokalen lichamelijke opvoeding van 341,83 euro/m² en van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten van 227,58 euro/m².

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- asbestverwijdering;
- personenlift (wetgeving toegankelijkheid);
- akoestiek (nieuwe normering);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- groendak (verplichting omgevingsvergunning);
- speciale funderingstechnieken;
- moeilijke werfinrichting (5%).

¹⁰ Zie dossierbespreking op p. 24.

¹¹ Zie dossierbespreking op p. 24.

De commissie houdt geen rekening met het argument dat de periode van de prijsopgave (tijdens de coronapandemie) een uitzonderlijke meerkost betreft.

5. Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs School De Merode – Berchem (1511/AGION/23/252)

De commissie van deskundigen verleende op 19 september 2023 een gedeeltelijk gunstig advies voor de financiële normoverschrijding verbouwing lokalen onderwijs/diensten. Er rest een overschrijding van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten van 4,35 euro/m² of een niet-subsidiabele kostprijs van 7 509,64.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- akoestiek (nieuwe normering);
- buitentrap (oppervlakte is niet mee opgenomen in het bouwprogramma);
- ASTRID-dekking (verplichting omgevingsvergunning).

De meerkost van 3 465,37 euro uit het hoofdstuk “76.00 Elektromechanica – Liften” wordt niet beschouwd als uitzonderlijke meerkost ten gevolge van de verstrengde wetgeving toegankelijkheid. Het betreft louter het onderhoud en de keuring van de reeds bestaande lift.

6. Bernardusscholen 4 | Bernardusscholen 5 – Oudenaarde (1515/AGION/23/252)

De commissie van deskundigen verleende op 19 september 2023 een gunstig advies voor de volledige overschrijding van de financiële norm verbouwing lokalen onderwijs/diensten voor beide aanvragen in het dossier.

De commissie houdt rekening met de volgende argumentatie:

- posten eerste uitrusting (geen EU meer voor AGION/RF);
- regenwaterrecuperatie (nieuwe normering);
- akoestiek (nieuwe normering);
- toegankelijkheid (nieuwe normering).

4.3 Overige diverse technische aspecten met betrekking tot schoolinfrastructuur, niet voorziene gevallen en dossiers waarvoor steeds een advies is vereist

4.3.1 Artikel 3 Normenbesluit

Artikel 3 Normenbesluit stelt dat *“Voor de vaststelling van de maximale bruto-oppervlakte rekening wordt gehouden met de school- of internaatsbevolking of het overeenstemmend lestijdenpakket op de tellingsdatum die gebruikt wordt voor het vaststellen van het aantal ambten voor de school of het internaat volgens de wettelijke, decretaire of reglementaire bepalingen.*

Deze tellingsdatum heeft betrekking op het schooljaar dat de principiële beslissing, waardoor het bevoegde bestuursorgaan van het Gemeenschapsonderwijs of AGION een bouwprogramma van werken goedkeurt, volledig voorafgaat of recenter. Voor de centra voor leerlingenbegeleiding wordt rekening gehouden met het omkaderingsgewicht. Ieder ander relevant element moet worden onderworpen aan het advies van de commissie.”

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 drie dossiers met een vraag om toepassing van dit artikel, allemaal via de elektronische procedure in MS Teams. Het betreft één DBFM-dossier met een meervoudige adviesvraag en twee huursubsidiedossiers.

De commissie beoordeelde de dossiers als volgt:

- één dossier kreeg een tweeledig advies met zowel een gunstig als een uitgesteld gedeelte
- twee dossiers kregen geen advies, aangezien voor beide dossiers *in casu* geen advies van de commissie van deskundigen was vereist

1. Koninklijke Balletschool – Antwerpen (1526/AGION/23/253)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1554/AGION/23/256, betreft het DBFM-programma ‘Scholen van Vlaanderen’ en heeft een meervoudige adviesvraag: een toepassing van artikel 3 en op artikel 6, §2 Normenbesluit.¹²

De commissie van deskundigen verleende op 17 oktober 2023 een gunstig advies - gelet op het positieve advies van de commissie infrastructuur en het vast bureau van de Onderwijsraad Antwerpen en gelet op het feit dat Antwerpen is opgenomen als capaciteitszone voor het secundair onderwijs - om voor de berekening van de oppervlakenormen rekening te houden met het gepronostikeerde leerlingenaantal (164).

Daarnaast velde de commissie op 17 oktober 2023 nog geen advies met betrekking tot de bruto-oppervlakte van de gebouwen die via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zullen worden gerealiseerd. De leden verzoeken de administratie om bijkomende informatie op te vragen alvorens een advies uit te brengen:

- een nieuw aanvraagformulier waarin de uren ballet (op basis van het gepronostikeerde leerlingenaantal) worden ingevuld als kunstvak, los van eventuele overige uren lichamelijke opvoeding;
- een motivatie waarom binnen het project zes danszalen van de gevraagde grootte nodig zijn (bv. waarom niet één grote danszaal en een aantal kleinere?) en of deze danszalen simultaan zullen worden gebruikt;
- eventuele plannen of andere documentatie over de balletscholen in het buitenland waarnaar de huidige motivatie refereert en waaruit de genoemde afmetingen worden gestaafd, alsook het aantal danszalen van deze oppervlakte.

¹² Zie dossierbesprekingen op p. 33 en p. 34.

Het dossier wordt uitgesteld en wordt opnieuw geagendeerd op een volgende vergadering van zodra de bijkomende informatie beschikbaar is.

2. IVG-School – Gent (1550/AGION/23/256)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 19 december 2023 geen advies. De leden van de commissie merken dat de adviesvraag *in casu* geen afwijking vormt op artikel 3 Normenbesluit.

Volgens voornoemd artikel is de te gebruiken tellingsdatum diegene voor het “*vaststellen van het aantal ambten voor de school of het internaat volgens de wettelijke, decretale of reglementaire bepalingen*”. Hoofdstuk 2, artikel 171 van de Codex Secundair Onderwijs¹³ is een decretale bepaling die stipuleert dat “*Voor de scholen die worden opgericht of voor het eerst in de financiering of subsidiëring worden opgenomen of die in opbouw zijn, de teldatum vastgesteld is op 1 oktober van het schooljaar van oprichting of opname in de financiering of subsidiëring of opbouw*”.

Aangezien dit dossier een nieuwe vestigingsplaats betreft, vormt dit geen afwijking op artikel 3 Normenbesluit. De commissie dient zich hierover bijgevolg niet uit te spreken.

3. Instituut voor Verpleegkunde Sint-Vincentius – Gent (1559/AGION/23/256)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1540/AGION/23/255, maar met een andere adviesvraag en heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.¹⁴

De commissie van deskundigen verleende op 19 december 2023 geen advies. De leden van de commissie merken dat de adviesvraag *in casu* geen afwijking vormt op artikel 3 Normenbesluit.

Volgens voornoemd artikel is de te gebruiken tellingsdatum diegene voor het “*vaststellen van het aantal ambten voor de school of het internaat volgens de wettelijke, decretale of reglementaire bepalingen*”. Hoofdstuk 2, artikel 171 van de Codex Secundair Onderwijs¹⁵ is een decretale bepaling die stipuleert dat “*Voor de scholen die worden opgericht of voor het eerst in de financiering of subsidiëring worden opgenomen of die in opbouw zijn, de teldatum vastgesteld is op 1 oktober van het schooljaar van oprichting of opname in de financiering of subsidiëring of opbouw*”.

Aangezien dit dossier een nieuwe vestigingsplaats betreft, vormt dit geen afwijking op artikel 3 Normenbesluit. De commissie dient zich hierover bijgevolg niet uit te spreken.

¹³ Gecodificeerd Decreet van 17 december 2010 betreffende het secundair onderwijs

¹⁴ Zie dossierbesprekingen op p. 48.

¹⁵ Gecodificeerd Decreet van 17 december 2010 betreffende het secundair onderwijs

4.3.2 Artikel 5, §2 Normenbesluit

Artikel 5 Normenbesluit heeft betrekking op *“alle gevallen waarbij infrastructuur ter beschikking wordt gesteld van meerdere instellingen of vestigingsplaatsen van één of meerdere inrichtende machten (...)”*.

Paragraaf 2 van dit artikel is van toepassing *“in het geval één of meerdere inrichtende machten de uitdrukkelijke verbintenis hebben aangegaan om de turnzaal ter beschikking te stellen van verschillende instellingen of vestigingsplaatsen (...)”*

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 één dossier met een vraag om toepassing van dit artikel en gaf het een gunstig advies.

1. Gemeentelijke Basisschool Ak'Cent – Bever (1508/AGION/23/251)

De commissie van deskundigen verleende op 27 juni 2023 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 5, §2 van het normenbesluit voor het gezamenlijk gebruik van de lokalen lichamelijke opvoeding. De commissie houdt rekening met de oppervlakenorm, berekend op basis van het samenvoegen van de leerlingenaantallen van beide vestigingsplaatsen (tellingsdatum februari 2021).

Er rest een fysische normoverschrijding lokalen lichamelijke opvoeding van 2 m².

4.3.3 Artikel 6, §2 Normenbesluit

Artikel 6, §2 Normenbesluit voorziet in adviesverlening door de commissie van deskundigen voor *“alle in dit besluit niet voorziene gevallen en overige diverse technische aspecten met betrekking tot schoolinfrastructuur.”*

De capaciteitsdossiers vallen eveneens onder de toepassing van artikel 6, §2 Normenbesluit. Omwille van het specifieke karakter ervan, worden deze dossiers in dit verslag in een aparte categorie besproken.¹⁶

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 - naast de capaciteitsdossiers¹⁷ - twee dossiers met een vraag om toepassing van dit artikel, beiden via de elektronische procedure in MS Teams. Inhoudelijk zijn het eenzelfde dossier, maar bij de eerste bespreking was er een meervoudige adviesvraag. De dossiers zijn DBFM-dossiers en worden in dit verslag afzonderlijk besproken.

De commissie beoordeelde de dossiers als volgt:

- één dossier kreeg een gunstig advies
- één dossier kreeg een tweeledig advies met zowel een gunstig als een uitgesteld gedeelte

1. Koninklijke Balletschool – Antwerpen (1526/AGION/23/253)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1554/AGION/23/256, betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen' en heeft een meervoudige adviesvraag: een toepassing van artikel 3 en van artikel 6, §2 Normenbesluit.¹⁸

De commissie van deskundigen verleende op 17 oktober 2023 een gunstig advies - gelet op het positieve advies van de commissie infrastructuur en het vast bureau van de Onderwijsraad

¹⁶ Zie dossierbespreking onder titel 4.4 Capaciteitsproblematiek vanaf p. 43.

¹⁷ Zie dossierbespreking onder titel 4.4 Capaciteitsproblematiek vanaf p. 43.

¹⁸ Zie dossierbesprekingen op p. 31 en p. 34.

Antwerpen en gelet op het feit dat Antwerpen is opgenomen als capaciteitszone voor het secundair onderwijs - om voor de berekening van de oppervlakenormen rekening te houden met het gepronostikeerde leerlingenaantal (164).

Daarnaast velde de commissie op 17 oktober 2023 nog geen advies met betrekking tot de bruto-oppervlakte van de gebouwen die via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zullen worden gerealiseerd. De leden verzoeken de administratie om bijkomende informatie op te vragen alvorens een advies uit te brengen:

- een nieuw aanvraagformulier waarin de uren ballet (op basis van het gepronostikeerde leerlingenaantal) worden ingevuld als kunstvak, los van eventuele overige uren lichamelijke opvoeding;
- een motivatie waarom binnen het project zes danszalen van de gevraagde grootte nodig zijn (bv. waarom niet één grote danszaal en een aantal kleinere?) en of deze danszalen simultaan zullen worden gebruikt;
- eventuele plannen of andere documentatie over de balletscholen in het buitenland waarnaar de huidige motivatie refereert en waaruit de genoemde afmetingen worden gestaafd, alsook het aantal danszalen van deze oppervlakte.

Het dossier wordt uitgesteld en wordt opnieuw geagendeerd op een volgende vergadering van zodra de bijkomende informatie beschikbaar is.

2. Koninklijke Balletschool – Antwerpen (1554/AGION/23/256)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1526/AGION/23/253 en betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen'.¹⁹

De commissie van deskundigen besprak dit dossier al een eerste keer op de vergadering van 17 oktober 2023 en verleende een gunstig advies voor het gebruik van het gepronostikeerde leerlingenaantal voor berekening van de oppervlakenorm. Daarnaast verleenden de leden nog geen advies met betrekking tot de bruto-oppervlakte van de gebouwen die via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zullen worden gerealiseerd. Ze verzochten de administratie om bijkomende informatie op te vragen en het dossier op een volgende vergadering opnieuw te agenderen.

De commissie van deskundigen verleende op 19 december 2023 een gunstig advies – gelet op het specifieke karakter van de aanvraag en de onderwijsinstelling – met betrekking tot de bruto-oppervlakte van de gebouwen die via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zullen worden gerealiseerd. Bij de berekening van de oppervlakenormen mag rekening worden gehouden met het gepronostikeerde leerlingenaantal van de regelmatig ingeschreven leerlingen.

¹⁹ Zie dossierbesprekingen op p. 31 en p. 33.

4.3.4 Artikel 26 Normenbesluit

Artikel 26 Normenbesluit kent voor internaten 'een maximale bruto-oppervlakte van 32 m² op grond van het aantal inwonende ingeschreven leerlingen' toe. Daarnaast moet 'ieder nieuwbouwprogramma, ook betreffende een uitbreiding' een voorafgaand advies van de commissie van deskundigen bekomen.

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 zes dossiers met een vraag om toepassing van dit artikel, waarvan twee dossiers via de elektronische procedure in MS Teams. Het betreft twee reguliere dossiers, twee DBFM-dossiers en twee huursubsidiedossiers. De beide DBFM-dossiers zijn van toepassing dezelfde meerdere onderwijsinstellingen (telkens twee internaten secundair onderwijs) en worden in dit verslag afzonderlijk besproken.

De commissie van deskundigen beoordeelde alle zes de dossiers met een gunstig advies.

1. Internaat Elckerlyc | Internaat Instituut voor Voeding – Brugge (1472/AGION/23/245)

Dit dossier betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen' en is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen.

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte, beperkt tot de fysische norm, van het gebouw dat via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zal worden gerealiseerd:

Internaat Elckerlyc (vestigingsplaats 50575.1)

- oppervlakte internaat 1 920 m²

Internaat Instituut voor Voeding (vestigingsplaats 100958.1)

- oppervlakte internaat beperkt tot de fysische norm 4 224 m²

2. Internaat Elckerlyc | Internaat Huyze Komvest – Brugge (1487/AGION/23/248)

Dit dossier is herwerkte projectversie van dossier 1472/AGION/23/245, betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen' en is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen.²⁰

De commissie van deskundigen verleende op 28 maart 2023 een gunstig advies met betrekking tot de bruto-oppervlakte van de te realiseren gebouwen binnen het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen':

- Internaat Elckerlyc 1 440 m²
- Internaat Huyze Komvest 3 040 m²

3. Internaat Hotelschool Ter Duinen | Internaat Kijkuit | Internaat De Mijn – Koksijde (1494/AGION/23/249)

De commissie van deskundigen verleende op 25 april 2023 in toepassing van artikel 26 van het normenbesluit een gunstig advies met betrekking tot de bruto-oppervlaktes van de te realiseren bouwprogramma's:

²⁰ Zie dossierbespreking op p. 35.

▪ Aanvraag 1	116 m ²
▪ Aanvraag 2	116 m ²
▪ Aanvraag 3	98 m ²

De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen bruto-oppervlaktes de fysieke normen respecteren.

4. Internaat VABI – Roeselare (1497/AGION/23/249)

De commissie van deskundigen verleende op 25 april 2023 in toepassing van artikel 26 van het normenbesluit een gunstig advies met betrekking tot de nieuwbouwooppervlakte van 565 m² (inclusief 18 m² technische lokalen) van het te realiseren bouwprogramma.

De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen bruto-oppervlaktes - ook met toevoeging van de nieuwbouwooppervlakte - de fysieke normen respecteren.

5. Internaat Sportschool – Meulebeke (1556/AGION/23/256)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 19 december 2023 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 29, §2 Normenbesluit voor de te huren bruto-oppervlakte van 2 351 m². De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysieke norm.

6. Internaat Stadsrand – Sint-Truiden (1557/AGION/23/256)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 19 december 2023 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 26 Normenbesluit voor de te huren bruto-oppervlakte van 2 323 m². De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysieke norm.

4.3.5 Artikel 28 Normenbesluit

Artikel 28 Normenbesluit schrijft voor dat *“Het bevoegde bestuursorgaan van het Gemeenschapsonderwijs of AGION slechts een beslissing kan nemen over de toegelaten bruto-oppervlakte voor het volwassenenonderwijs na advies van de commissie.”*

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 elf dossiers met een vraag om toepassing van dit artikel, waarvan vier dossiers via de elektronische procedure in MS Teams. Het betreft vier reguliere dossiers, vier DBFM-dossiers en drie huursubsidiedossiers.

Eén van de DBFM-dossiers is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen- en niveaus (deeltijds beroepssecundair onderwijs en volwassenenonderwijs) en heeft een meervoudige adviesvraag. Twee reguliere dossiers zijn inhoudelijk eenzelfde dossier, maar worden in dit verslag afzonderlijk besproken.

De commissie beoordeelde de dossiers als volgt:

- negen dossiers kregen een gunstig advies
- één dossier kreeg een gedeeltelijk gunstig advies
- één dossier – één van de twee bovenvermelde identieke dossiers – kreeg nog geen advies en werd uitgesteld naar een volgende vergadering

1. CVO Miras – Oostende (1475/AGION/23/245)

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 van het normenbesluit voor de bruto oppervlakte van 1072 m² (incl. technische lokalen). De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

2. GO! CVO PRO – Aalst (1476/GO!/23/245)

Dit dossier betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen'.

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte van het nieuwbouwproject van 881 m² dat via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zal worden gerealiseerd. De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

3. GO! CVO Focus – Sint-Niklaas (1477/GO!/23/245)

Dit dossier betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen'.

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte van het nieuwbouwproject van 2176 m² dat via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zal worden gerealiseerd. De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

4. GO! CVO Brussel – Sint-Pieters-Woluwe (1478/GO!/23/245)

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte van het nieuwbouwproject van 742 m² dat via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zal worden gerealiseerd. De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

5. LIGO | CBE Zuid-West-Vlaanderen – Kortrijk (1486/AGION/23/247)

De commissie van deskundigen besprak dit dossier op 27 september 2022 al een eerste keer. Ze gaf toen een gedeeltelijk gunstig advies voor de aankoop van een schoolgebouw van 3 594 m² en een bijhorende parking met een bruto-oppervlakte van 638 m², met uitsluiting van 454 m² voor de lokalen onderwijs/diensten. De commissie hield rekening met de beperking van de subsidiabele oppervlakte voor de lokalen onderwijs/diensten tot aan de fysische norm van 3 580 m², berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

De inrichtende macht legde het dossier opnieuw voor omwille van een gestegen piekbezetting. De commissie van deskundigen verleende op 28 februari 2023 een gedeeltelijk gunstig advies voor de aankoop van een schoolgebouw van 3594 m² en een bijhorende parking met een bruto-oppervlakte van 638 m², met uitsluiting van 174 m² voor de lokalen onderwijs en diensten.

6. LIGO | CBE Antwerpen – Borgerhout (1489/AGION/23/248)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1509/AGION/23/251.²¹

De commissie van deskundigen verleende op 28 maart 2023 geen advies. De leden van de commissie verzoeken om bijkomende informatie alvorens een advies uit te brengen. Ze verzoekt de administratie om bij de inrichtende macht een duidelijk weekschema met de werkelijke piekbezetting op te vragen en agendeert het dossier opnieuw op een volgende vergadering.

7. LIGO | CBE Antwerpen – Borgerhout (1509/AGION/23/251)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1489/AGION/23/248.²²

De commissie van deskundigen besprak dit dossier op 28 maart 2023 al een eerste keer. Ze gaf toen geen advies en stelde het dossier uit. De commissieleden verzochten de administratie om bij de inrichtende macht een duidelijk weekschema met de werkelijke piekbezetting op te vragen.

De commissie van deskundigen verleende op 27 juni 2023 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 van het normenbesluit voor de aankoop van een pand met een bruto-oppervlakte van 160 m². de commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

8. DuO² Gent en CVO Gent (1525/AGION/23/253)

Dit dossier betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen', is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen- en niveaus en heeft een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 19, §2 en op artikel 28 Normenbesluit.²³

De commissie van deskundigen verleende op 17 oktober 2023 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte van de gebouwen die via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zullen worden gerealiseerd:

DuO² Gent Wolfputstraat

▪ lokalen onderwijs/diensten	726 m ²
▪ technische lokalen	30 m ²
▪ fietsenberging	188 m ²

DuO² Gent Wittemolenstraat

▪ lokalen onderwijs/diensten	804 m ²
▪ technische lokalen	30 m ²
▪ fietsenberging	212 m ²

CVO Gent

▪ lokalen onderwijs/diensten	3 350 m ²
▪ technische lokalen	60 m ²
▪ fietsenberging	410 m ²

²¹ Zie dossierbespreking op p. 38.

²² Zie dossierbespreking op p. 38.

²³ Zie dossierbespreking op p. 17.

Het project respecteert de fysische normen op basis van de piekbezetting overdag.

9. LIGO | CBE Limburg-Zuid – Tongeren (1551/AGION/23/256)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 19 december 2023 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 Normenbesluit voor de te huren bruto-oppervlakte van 1 255 m². De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

10. CVO CREO – Wevelgem (1552/AGION/23/256)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 19 december 2023 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 Normenbesluit voor de te huren bruto-oppervlakte van 5 000 m². De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

11. CVO Groeipunt – Deinze (1553/AGION/23/256)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 19 december 2023 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 28 Normenbesluit voor de te huren bruto-oppervlakte van 628 m². De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysische norm, berekend naar analogie met een instelling van het voltijds secundair leerplichtonderwijs.

4.3.6 Artikel 29 Normenbesluit

Artikel 29 Normenbesluit legt de maximale bruto-oppervlakte vast voor vestigingsplaatsen van het deeltijds kunstonderwijs. Daarnaast moet *'ieder nieuwbouwprogramma, ook betreffende een uitbreiding'* een voorafgaand advies van de commissie van deskundigen bekomen.

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 zeven dossiers met een vraag om toepassing van dit artikel, waarvan één dossier via de elektronische procedure in MS Teams. Het betreft zes DBFM-dossiers en één huursubsidiedossier. Twee van deze DBFM-dossiers zijn van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen (telkens twee scholen voor deeltijds kunstonderwijs).

De commissie van deskundigen beoordeelde alle zeven de dossiers met een gunstig advies.

1. Stedelijke Academie – Popering (1468/AGION/23/245)

Dit dossier betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen'.

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte van de gebouwen die via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zullen worden gerealiseerd:

Stedelijke Academie voor Muziek en Woord Oostlaan (vestigingsplaats 50575.1)

▪ lokalen onderwijs/diensten	2 013 m ²
▪ fietsenberging	312 m ²
▪ parking	456 m ²

Stedelijke Academie voor Muziek en Woord Vroonhof (vestigingsplaats 50575.12)

▪ lokalen onderwijs/diensten	432 m ²
▪ fietsenberging	60 m ²
▪ parking	72 m ²

Stedelijke Academie voor Beeldende Kunst Oostlaan (vestigingsplaats 50583.1)

▪ lokalen onderwijs/diensten	1 424 m ²
▪ fietsenberging	168 m ²
▪ parking	288 m ²

Stedelijke Academie voor Beeldende Kunst Vroonhof (vestigingsplaats 50583.5)

▪ lokalen onderwijs/diensten (676 m ² VB + 8 m ² NB)	616 m ²
▪ fietsenberging	60 m ²
▪ parking	44 m ²

2. Stedelijke Academie – Tielt (1469/AGION/23/245)

Dit dossier betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen'.

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte van het gebouw dat via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zal worden gerealiseerd:

Stedelijke Academie voor Muziek en Woord Tielt

▪ lokalen onderwijs/diensten	3 290 m ²
▪ fietsenberging	408 m ²
▪ parking	150 m ²

Stedelijke Kunstacademie Tielt

▪ lokalen onderwijs/diensten	4 240 m ²
▪ fietsenberging	226 m ²
▪ parking	408 m ²

3. Stedelijke Academie – Zaventem (1470/AGION/23/245)

Dit dossier betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen'.

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte van het gebouw dat via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zal worden gerealiseerd:

Kunstacademie Zaventem (vestigingsplaats 49353.2)

- lokalen onderwijs/diensten 2 103 m²
- fietsenberging 560 m²

Kunstacademie Zaventem (vestigingsplaats 49353.8)

- lokalen onderwijs/diensten 180 m²

Kunstacademie Zaventem (vestigingsplaats 49353.1)

- lokalen onderwijs/diensten 1 714 m²

4. Stedelijke Academie – Zwevegem (1473/AGION/23/245)

Dit dossier betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen'.

De commissie van deskundigen verleende op 24 januari 2023 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte van het gebouw dat via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zal worden gerealiseerd:

Kunstacademie Zwevegem (vestigingsplaats 128694.2)

- lokalen onderwijs/diensten 3 000 m²
- parking 200 m²

Kunstacademie Zwevegem (vestigingsplaats 128694.3)

- lokalen onderwijs/diensten 529 m²
- fietsenberging 60 m²
- parking 256 m²

5. Centrum Muziek en Woord | Centrum Beeld – Izegem (1516/AGION/23/252)

Dit dossier betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen' en is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen.

De commissie van deskundigen verleende op 19 september 2023 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte van de gebouwen die via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zullen worden gerealiseerd:

Izegem Centrum Muziek en Woord

- lokalen onderwijs/diensten 3 125 m²
- technische lokalen 179 m²
- fietsenberging 480 m²
- parking 444 m²

Izegem Centrum Beeld

- lokalen onderwijs/diensten 1 500 m²
- technische lokalen 95 m²
- fietsenberging 240 m²
- parking 144 m²

6. Stedelijk Conservatorium voor muziek, woord en dans | Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten – Mechelen (1517/AGION/23/252)

Dit dossier betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen' en is van toepassing op meerdere onderwijsinstellingen.

De commissie van deskundigen verleende op 19 september 2023 een gunstig advies voor de bruto-oppervlakte van de gebouwen die via het DBFM-programma Scholen van Vlaanderen zullen worden gerealiseerd:

Stedelijk Conservatorium voor muziek, woord en dans

▪ lokalen onderwijs/diensten	1 483 m ²
▪ fietsenberging	50 m ²

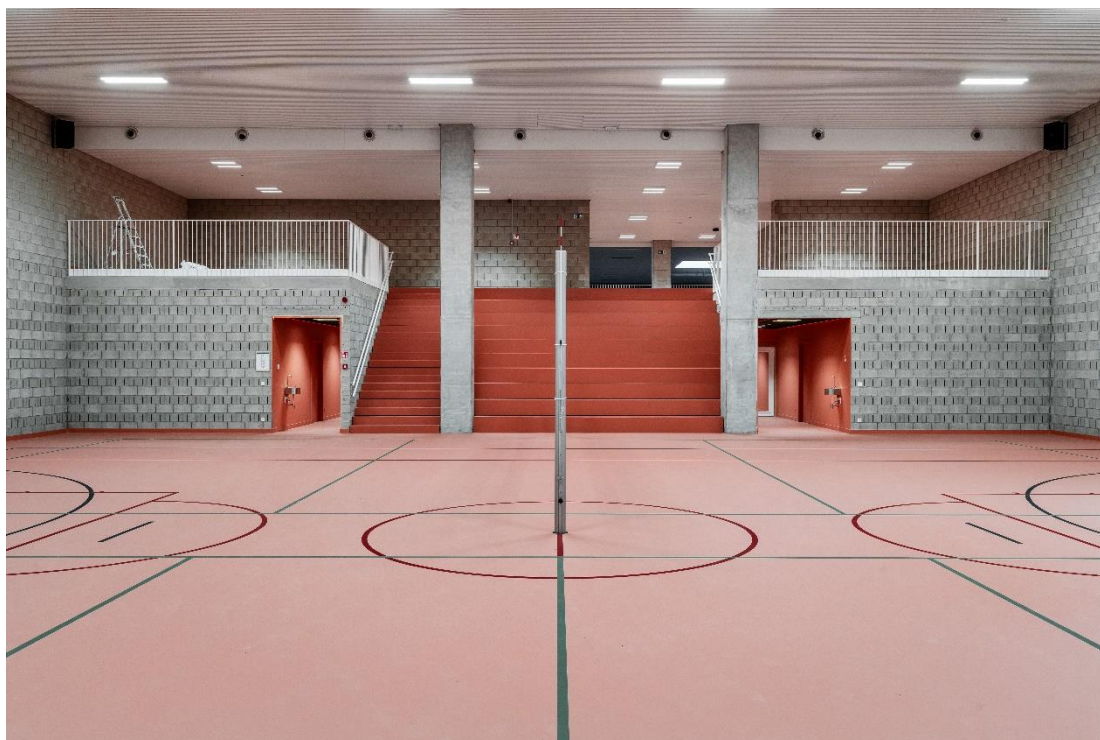
Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten

▪ lokalen onderwijs/diensten	1 822 m ²
▪ fietsenberging	50 m ²

7. Academie voor Beeldende Kunsten – Hoboken (1555/AGION/23/256)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 19 december 2023 een gunstig advies voor de toepassing van artikel 29, §2 Normenbesluit voor de te huren bruto-oppervlakte van 2 351 m². De commissie stelt vast dat de in aanmerking te nemen oppervlakte lager ligt dan de fysieke norm.

Campus Mutsaard Laken @ LUCID/LOW Architecten

4.4 Capaciteitsproblematiek

Sinds 2010 maakt Vlaanderen extra middelen vrij met het oog op het uitbreiden van de beschikbare plaatsen in het basisonderwijs. In 2018 besliste de Vlaamse Regering om bij de verdeling van de middelen ook rekening te houden met het secundair onderwijs. Uitgaande van de noden die de lokale onderwijsverstrekkers aanleveren, maakt Vlaanderen extra middelen vrij voor de uitbreiding van de beschikbare plaatsen in het basis- en secundair onderwijs.

De vernieuwde capaciteitsmonitor van 2022 geeft een zicht op de bestaande en toekomstige lokale capaciteitsbehoeften en vormt de kennisbasis voor de verdeling van de capaciteitsmiddelen. Daarnaast omvat de monitor ook een update van de vraagprognose en aanbodgegevens en een inschatting van de te verwachten tekorten in het voltijds gewoon en buitengewoon basis- en het deeltijds beroepssecundair onderwijs. Op basis hiervan worden de capaciteitsbudgetten driejaarlijks bepaald. Zo kunnen scholen in steden en gemeenten op langere termijn plannen.

Artikel 6, §2 Normenbesluit voorziet in adviesverlening door de commissie van deskundigen voor *“alle in dit besluit niet voorziene gevallen en overige diverse technische aspecten met betrekking tot schoolinfrastructuur.”*.

De capaciteitsdossiers vallen onder de toepassing van dit artikel.

De commissie van deskundigen behandelde in 2023 zeventien capaciteitsdossiers, waarvan één dossier via de elektronische procedure in MS Teams. Het betreft dertien reguliere capaciteitsdossiers, twee DBFM-dossiers en twee huursubsidiedossiers.

Twee van deze zeventien dossiers zijn inhoudelijk hetzelfde dossier en werden al besproken in 2022. Nog zes andere dossiers, waaronder twee DBFM-dossiers en één huursubsidiedossier, zijn tevens inhoudelijk hetzelfde dossier als een ander (capaciteits)dossier.

De commissie beoordeelde de dossiers als volgt:

- elf dossiers kregen een gunstig advies, waaronder twee dossiers die inhoudelijk hetzelfde dossier zijn als een ander capaciteitsdossier
- één dossier – dat inhoudelijk hetzelfde dossier is als een ander capaciteitsdossier en al werd besproken in 2022 – kreeg een gedeeltelijk gunstig advies
- één dossier kreeg een tweeledig advies met zowel een gunstig als een uitgesteld gedeelte
- vier dossiers kregen nog geen advies en werden uitgesteld naar een volgende vergadering, waaronder twee dossiers die inhoudelijk hetzelfde dossier zijn als een andere capaciteitsdossier, één huursubsidiedossier en één dossier dat al een eerste maal werd besproken in 2022

1. Stedelijke Kleuterschool De Musjes – Antwerpen (1471/AGION/23/245)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1531/AGION/23/254 en betreft het DBFM-programma ‘Scholen van Vlaanderen’.²⁴

De commissie van deskundigen heeft op 24 januari 2023 het dossier uitgesteld. De leden van de commissie merken dat een essentieel verantwoordingsstuk voor het gebruik van het geprognoseerde leerlingenaantal ontbreekt. Het gebruik hiervan is een afwijking op de basisregels van het normenbesluit en dient omstandig te worden onderbouwd.

De commissie verzoekt de administratie om de nodige verantwoordingsstuk(ken) op te vragen en agendeert het dossier opnieuw op een volgende vergadering.

²⁴ Zie dossierbespreking op p. 47.

2. Kasterlinden Buitengewoon Onderwijs – Sint-Agatha-Berchem (1480/AGION/23/246)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1558/AGION/23/256.²⁵

De commissie van deskundigen verleende op 15 februari 2023 een gunstig advies om voor de berekening van de oppervlaktenorm rekening te houden met de 50 geprognoseerde leerlingen.

Voor de fysische normoverschrijdingen van de lokalen onderwijs/diensten en de lokalen lichamelijke opvoeding heeft de commissie nog geen advies uitgebracht. De argumenten in de motiveringsnota van de inrichtende macht zijn hiervoor onvoldoende onderbouwd. De commissie heeft haar vragen opgelijst en bezorgt deze zo snel als mogelijk aan de inrichtende macht.

3. LAB – Sint-Niklaas (1488/AGION/23/248)

De commissie van deskundigen verleende op 28 maart 2023 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Sint-Niklaas voor dit capaciteitsproject - met betrekking tot de bruto-oppervlaktes van het uitgebreide bouwprogramma:

▪ nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten	3 386 m ² (+ 64 m ² technische lokalen)
▪ nieuwbouw overdekte speelplaats	591 m ²
▪ nieuwbouw open speelplaats	1 201 m ²
▪ nieuwbouw fietsenberging	186 m ²
▪ niet-genormeerde omgevingswerken	

De commissie houdt rekening met het argument dat de voornoemde bruto-oppervlaktes - berekend op basis van het geprognoseerde leerlingenaantal - onder de fysische norm blijven. De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische norm.

4. Vrije Kleuterschool Sint-Jan Berchmanscollege – Brussel (1491/AGION/23/248)

De commissie van deskundigen verleende op 28 maart 2023 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Brussel voor dit capaciteitsproject - met betrekking tot de bruto-oppervlaktes van het voorgestelde bouwprogramma:

▪ nieuwbouw lokalen onderwijs/diensten	497 m ²
▪ nieuwbouw open speelplaats	215 m ²
▪ niet-genormeerde omgevingswerken	

De commissie houdt rekening met het argument dat de voornoemde bruto-oppervlaktes - berekend op basis van het geprognoseerde leerlingenaantal - onder de fysische norm blijven. De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische norm.

5. KOBOS Secundair I en II – Kapelle-op-den-Bos (1492/AGION/23/248)

De commissie van deskundigen verleende op 28 maart 2023 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Kapelle-op-den-Bos voor dit capaciteitsproject - voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal om de fysische normen te bepalen. Dit advies werd verleend onder voorbehoud van de controle door AGION van de exacte leerlingencijfers.

²⁵ Zie dossierbespreking op p. 13.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische norm.

6. Provinciaal Technisch Onderwijs – Kortrijk (1493/AGION/23/248)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossiers 1429/AGION/22/239, 1450/AGION/22/242 en 1506/AGION/23/250.²⁶

De commissie besprak het een eerste keer op de vergadering 19 juli 2022 via de schriftelijke procedure. Het dossier werd toen louter als capaciteitsdossier secundair onderwijs voorgelegd. De commissie van deskundigen verleende op 19 juli 2022 een gedeeltelijk gunstig advies voor de fysische normoverschrijding lokalen onderwijs/diensten. Ze hield in haar beoordeling rekening met het geprognoseerde leerlingenaantal in het kader van de capaciteitsproblematiek.

Bij de tweede voorlegging in november 2022 kreeg het dossier een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 8, §2 Normenbesluit en een capaciteitsdossier basisonderwijs. Op 16 november 2022 stelde de commissie van deskundigen het dossier uit en verzocht om bijkomende informatie alvorens een advies uit te brengen.

De commissie van deskundigen verleende op 28 maart 2023 opnieuw geen advies. De leden van de commissie verzoeken opnieuw om bijkomende informatie aan te leveren alvorens een advies uit te brengen. Deze aanvullende informatie heeft betrekking op de omzetting van het aantal lesuren van technische vakken naar praktijkvakken. De commissie van deskundigen verzoekt de administratie om deze informatie bij de inrichtende macht op te vragen en agendeert het dossier opnieuw op een volgende vergadering.

7. Gemeentelijke Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs De Klim-Op – Zwevegem (1495/AGION/23/249)

De commissie van deskundigen verleende op 25 april 2023 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Zwevegem voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal om de fysische normen te bepalen. De bruto-oppervlakte van de lokalen onderwijs/diensten zal worden beperkt tot de fysische norm van 3 100 m².

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

8. Provinciale Middenschool – Hasselt (1500/AGION/23/249)

De commissie van deskundigen verleende op 25 april 2023 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Hasselt voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal om de fysische normen te bepalen. Er rest binnen het bouwprogramma een fysische normoverschrijding overdekte speelplaats van 295 m².

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

²⁶ Zie dossierbesprekingen in jaarverslag CVD 2022 op p. 13, p. 39 en p. 41 en in huidig jaarverslag op p. 46.

9. Provinciaal Technisch Onderwijs – Kortrijk (1506/AGION/23/250)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossiers 1429/AGION/22/239, 1450/AGION/22/242 en 1493/AGION/23/248.²⁷

De commissie besprak het een eerste keer op de vergadering 19 juli 2022 via de schriftelijke procedure. Het dossier werd toen louter als capaciteitsdossier secundair onderwijs voorgelegd. De commissie van deskundigen verleende op 19 juli 2022 een gedeeltelijk gunstig advies voor de fysieke normoverschrijding lokalen onderwijs/diensten. Ze hield in haar beoordeling rekening met het gepronostikeerde leerlingenaantal in het kader van de capaciteitsproblematiek.

Bij de tweede voorlegging in november 2022 kreeg het dossier een meervoudige adviesvraag: een afwijking op artikel 8, §2 Normenbesluit en een capaciteitsdossier basisonderwijs. Op 16 november 2022 stelde de commissie van deskundigen het dossier uit en verzocht om bijkomende informatie alvorens een advies uit te brengen.

De commissie van deskundigen verleende op 28 maart 2023 opnieuw geen advies en verzocht ze de administratie om bijkomende informatie op te vragen met betrekking tot de omzetting van het aantal lesuren van technische vakken naar praktijkvakken.

De commissie van deskundigen verleende op 30 mei 2023 een gedeeltelijk gunstig advies met betrekking tot de nieuwbouwooppervlakte van de lokalen onderwijs/diensten van 1 359 m². De resterende bruto-oppervlakte van 2 644 m² is uitgesloten voor subsidiëring.

De commissie van deskundigen houdt rekening met het gepronostikeerde leerlingenaantal en de noodzaak van een grote werkplaats voor het gebruik van de weefgetouwen.

10. Vrije Basisschool Steinerschool Brussel – Anderlecht (1519/AGION/23/252)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1536/AGION/23/254.²⁸

De commissie van deskundigen op 19 september 2023 geen advies en stelt het dossier uit. De leden verzoeken om bijkomende informatie over het aantal extra plaatsen die dit dossier na voltooiing van de werken kan creëren alvorens een advies uit te brengen. De leden wensen duidelijkheid over de discrepantie tussen de gegevens in het aanvraagformulier en de cijfers die de lokale taskforce Anderlecht aanleverde.

De commissie van deskundigen verzoekt de administratie om deze informatie bij de inrichtende macht op te vragen en agendeert het dossier opnieuw op een volgende vergadering.

11. Gemeentelijke Basisschool De Leertuin – Meise (1528/AGION/23/254)

De commissie van deskundigen verleende op 14 november 2023 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Meise voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het gepronostikeerde leerlingenaantal (552) om de fysieke normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysieke normen.

²⁷ Zie dossierbesprekingen in jaarverslag CVD 2022 op p. 13, p. 39 en p. 41 en in huidig jaarverslag op p. 45.

²⁸ Zie dossierbespreking op p. 47.

12. Stedelijke Kleuterschool De Musjes – Antwerpen (1531/AGION/23/254)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1471/AGION/23/245 en betreft het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen'.²⁹

De commissie van deskundigen besprak dit dossier op 24 januari 2023 al een eerste keer. Ze gaf toen geen advies en stelde het dossier uit naar een volgende vergadering. De administratie diende bijkomende informatie op te vragen ter verantwoording van het gebruik van het geprognoseerde leerlingenaantal. Het dossier werd opnieuw ingediend nadat de inrichtende macht de essentiële verantwoordingsstukken bezorgde.

De commissie van deskundigen verleende op 14 november 2023 een gunstig advies - gelet op het positieve advies van de commissie infrastructuur en het vast bureau van de Onderwijsraad Antwerpen - voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal (500) om de fysieke normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysieke normen.

13. Stad Brussel | Departement Openbaar Onderwijs – Laken (1532/AGION/23/254)

De commissie van deskundigen verleende op 14 november 2023 een gunstig advies - gelet op het akkoord van de lokale taskforce Brussel voor dit capaciteitsproject - voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal (144) om de fysieke normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysieke normen.

14. Provinciebestuur Oost-Vlaanderen – Buggenhout (1533/AGION/23/254)

De commissie van deskundigen verleende op 14 november 2023 een gunstig advies - gelet op de validatie van de Vlaamse Regering voor dit capaciteitsproject - voor de toepassing van het geprognoseerde leerlingenaantal (208) om de fysieke normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysieke normen.

15. Vrije Basisschool Steinerschool Brussel – Anderlecht (1536/AGION/23/254)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1519/AGION/23/252.³⁰

De commissie van deskundigen besprak dit dossier op 19 september 2023 al een eerste keer. Ze gaf toen geen advies en stelde het dossier uit. De leden van de commissie wensten bijkomende informatie over het aantal extra plaatsen die dit dossier na voltooiing van de werken kan creëren evenals duidelijkheid over de discrepantie tussen de gegevens in het aanvraagformulier en de cijfers die de lokale taskforce Anderlecht aanleverde. Ze verzochten de administratie om de nodige informatie op te vragen en het dossier op een volgende vergadering opnieuw te agenderen. De inrichtende macht bezorgde de gevraagde gegevens en het dossier werd opnieuw voorgelegd.

²⁹ Zie dossierbespreking op p. 43.

³⁰ Zie dossierbespreking op p. 46.

De commissie van deskundigen verleende op 14 november 2023 een gunstig advies – gelet op het akkoord van de lokale taskforce Anderlecht voor dit capaciteitsproject – voor de toepassing van het gepronostikeerde leerlingenaantal om de fysische normen te bepalen.

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen nadat het gebouw in gebruik is genomen, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

16. Gemeentelijke Basisschool Buitengewoon Onderwijs De Ruimtevaarder – Dentergem (1539/AGION/23/255)

Dit dossier heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.

De commissie van deskundigen verleende op 5 december 2023 een gunstig advies voor de bruto te huren oppervlakte op basis van het gepronostikeerde leerlingenaantal:

- te huren schoolgebouwen 527 m²

De commissie zal opnieuw over het dossier oordelen na validatie van het leerlingenaantal, zodat zij de beoogde oppervlakte in haar totaliteit kan beoordelen en verantwoorden volgens de fysische normen.

17. Instituut voor Verpleegkunde Sint-Vincentius – Gent (1540/AGION/23/255)

Dit dossier is hetzelfde dossier als dossier 1559/AGION/23/256, maar met een andere adviesvraag en heeft betrekking op de zesde oproep voor huursubsidies.³¹

De commissie van deskundigen verleende op 5 december 2023 geen advies en stelt het dossier uit. De leden verzoeken de administratie om bijkomende informatie op te vragen alvorens een advies uit te brengen:

- betreft het project een verhuisbeweging of de oprichting van een nieuwe vestigingsplaats?
- indien het een nieuwe vestigingsplaats betreft: is deze gekend bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten?

Het dossier wordt uitgesteld en wordt opnieuw geagendeerd op een volgende vergadering van zodra de bijkomende informatie beschikbaar is.

³¹ Zie dossierbesprekingen op p. 32.

5. EVOLUTIE VAN DE FINANCIËLE NORMEN

Artikel 33, §5 Normenbesluit bepaalt dat alle bedragen met betrekking tot de financiële normen, zoals vastgesteld op 1 januari 2007, maandelijks worden herzien volgens de formule die van toepassing is op de overheidsopdrachten:

$$p = P \left(0,40 \frac{s}{S} + 0,40 \frac{i}{I} + 0,20 \right)$$

De herzieningscoëfficiënt ('p' in bovenstaande formule) van de financiële norm is opgebouwd uit twee componenten:

- s/S volgt de evolutie van de lonen in de bouwsector
- i/I volgt de prijsevolutie van veel gebruikte materialen in de bouwsector

Vertegenwoordigers uit de bouwsector kwamen in 2020 overeen om de component 'i/I' te herzien. De tot 2020 gebruikte groep bouwmaterialen weerspiegelde nog onvoldoende de veranderende realiteit in deze sector. Dit resulteerde in een nieuwe index 'i2021' die vanaf 2021 maandelijks wordt berekend. Sinds juni 2021 wordt ook de herzieningscoëfficiënt van de financiële norm gekoppeld aan deze nieuwe index. Na een overgangsperiode berekent de Federale Overheidsdienst Economie sinds 2023 niet langer de oude 'i/I'-component.

De financiële norm van januari 2023 bedroeg 1 766,02 euro per m² voor schoolinfrastructuur die moet voldoen aan de nieuwbouw met E-peilvereiste en 1 733,92 euro per m² voor alle andere infrastructuurwerken. Sindsdien is deze financiële norm gestegen met respectievelijk 41,74 euro en 40,99 euro ten opzichte van de financiële norm van januari 2024.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de financiële normevoluitie tussen januari 2023 – januari 2024.

periode	coëfficiënt	schoollokalen EPB-plichtig	schoollokalen niet EPB-plichtig	norm passiefproject	overdekte speelplaats
jan/23	1,47168	1766,02	1733,92	2075,07	883,01
feb/23	1,46979	1763,75	1731,69	2072,40	881,87
mrt/23	1,48859	1786,31	1753,84	2098,91	893,15
apr/23	1,50743	1808,92	1776,04	2125,48	904,46
mei/23	1,50695	1808,34	1775,47	2124,80	904,17
jun/23	1,51121	1813,45	1780,49	2130,81	906,73
jul/23	1,51085	1813,02	1780,07	2130,30	906,51
aug/23	1,50793	1809,52	1776,63	2126,18	904,76
sep/23	1,50221	1802,65	1769,89	2118,12	901,33
okt/23	1,50252	1803,02	1770,25	2118,55	901,51
nov/23	1,49928	1799,14	1766,44	2113,98	899,57
dec/23	1,50630	1807,56	1774,71	2123,88	903,78
jan/24	1,50647	1807,76	1774,91	2124,12	903,88

6. VERGADERINGEN VAN DE COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN

In 2023 vonden twaalf vergaderingen van de commissie van deskundigen plaats, waarvan drie via de elektronische procedure in MS Teams.

De leden van de commissie behandelden tijdens deze vergaderingen zesennegentig dossiers, waarvan twintig dossiers via de elektronische procedure.

▪ dinsdag 24 januari	vergadering 245
▪ woensdag 15 februari (elektronische procedure)	vergadering 246
▪ dinsdag 28 februari	vergadering 247
▪ dinsdag 28 maart	vergadering 248
▪ dinsdag 25 april	vergadering 249
▪ dinsdag 30 mei	vergadering 250
▪ dinsdag 27 juni	vergadering 251
▪ dinsdag 19 september	vergadering 252
▪ dinsdag 17 oktober (elektronische procedure)	vergadering 253
▪ dinsdag 14 november	vergadering 254
▪ dinsdag 5 december	vergadering 255
▪ dinsdag 19 december (elektronische procedure)	vergadering 256

Campus Sint-Jozef Lommel @ AR-TE / WICO

Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15 bus 133, 1210 Brussel
nadia.bouchirab@agion.be - 02 221 05 87
foto: Campus Mutsaard Laken @ LUCID / LOW Architecten